

NÁŠ ČAS

ČASOPIS UNIVERZITY KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE

SLOVO, ČO UM
AJ SRDCE VAŠE
POSILNÍ...

Konštantín Filozof: Proglas

2017 | číslo 1
ročník XXI.

PREDSTAVUJEME VEDECKÝ TÍM

ČO VŠETKO
UKRÝVAJÚ
KOSTI

**AJ VEDA
MÔŽE BYŤ
KRÁSNA**

NAŠA UNIVERZITA SA UŽ
TRADIČNE ZAPOJILA DO
TÝŽDŇA VEDY A TECHNIKY

EDITORIÁL

Milí priatelia a priaznivci časopisu *Náš čas*,

niektoré grafické trendy, a tie vo svete magazínov nevy-nímajúc, sú inšpirované čisto dizajnovou estetikou, iné zas odrážajú meniace sa návyky a požiadavky svojich či-tateľov. Ani my v redakcii nechceme stagnovať a niekto-rí z vás si možno už aj všimli zmeny, ktoré na stránkach nášho časopisu nastali. V rámci modernej typografie a vizuálnych trendov *Náš čas* postupne získal odľahčený a vzdušný dizajn, ktorý, pevne veríme, sa vám páči.

Nemenej dôležitým je obsahový, respektíve tematic-ký aspekt. Naša univerzita po celý rok ponúka veľké množstvo aktivít – od tých vážnejších vedeckých, cez kultúrne, spoločenské či umelecké, až po športové. *Náš časopis* vychádza kvartálne a aj v minulom roku sa snažil zachytiť to najlepšie a najzaujímavejšie z oblasti vedy, výskumu a vzdelávania. Takisto sme predsta-vili niekoľko zaujímavých študentov i absolventov, či informovali vás o úspechoch a novinkách, ktoré našej univerzite prisúdili jedinečné postavenie, či už v regió-ne, alebo na národnej úrovni. V tomto trende budovania pozitívneho imidžu Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre by sme chceli i naďalej pokračovať.

Okrem toho sme v roku 2016 prišli s dvomi novinkami: prvou je, že každé vydané číslo nášho-vášho univer-zitného magazínu distribuujeme na tristo vybraných

gymnazií, stredných škôl a inštitúcií na Slovensku i mimo neho; a druhou novinkou je, že sme po prvýkrát vydali anglickú mutáciu časopisu, ktorá je určená prio-ritne na prezentáciu UKF v Nitre v zahraničí. Sme veľmi radi, že vám aj v prvom tohtoročnom vydaní môžeme znova ponúknuť množstvo informácií zo života všetkých piatich fakúlt našej univerzity. Máme za sebou dve veľké akcie – Deň otvorených dverí a Slávnostné udeľovanie čestných titulov Doctor honoris causa a práve nim sa venujeme na prvých stránkach. Hoci sa Týždeň vedy a techniky konal ešte na sklonku minulého roka, nedalo nám neuviesť niekoľko postrehov z jeho priebehu, nakoľko táto aktivita je vynikajúcou príležitosťou pre popularizáciu vedy. A práve vedy, tentokrát tej zo sveta biológie, sa týka aj pútavé rozprávanie profesorov Omelku a Martiniakovej o ich výskume kostí v našej rubrike Vedecký tím.

Z trochu iného súdka sú dva rozhovory, ktoré sme pre vás pripravili: prvý, s vedúcou Katedry etnológie a folkloristiky Margitou Jágerovou, vznikol pri príležitosti pätnástich narodenín ženskej speváckej skupiny Vranky a druhý, s pedagógom Ústavu literárnej umeleckej komunikácie Petrom Oravcom, je reakciou na jeho mi-moriadne režisérsky úspešný začiatok roku 2017. Samozrejme, nevynechali sme návštevu hlavy Sloven-skej republiky na UKF v Nitre a chýbať nesmú ani sprá-vy a reportáže od našich dopisovateľov z jednotlivých katedier univerzity.

Milí čitatelia, veríme, že nám zachováte svoju priazeň aj v tomto roku a pomôžete nám v našom úsilí vyvážené informovať o pestrom živote na našej Alma mater. Prajeme vám príjemné čítanie.

Jana Krajčovičová

NÁŠ ČAS

ČASOPIS UNIVERZITY KONŠTANTÍNA FILOZOFA V NITRE

OBSAH

Editoriál ...	2
Doctor honoris causa ...	4
Deň otvorených dverí ...	6
Aj veda môže byť krásna ...	8
Keď odborný seminár nie je nuda ...	9
Zaži nemčinu inak – Erlebe Deutsch anders ...	10
Dni s románskymi jazykmi ...	11
Umelecké slovo romanistov ...	14
Pero romanistov ...	16
Svätojakubská cesta v umení a cestovnom ruchu ...	18
Mladý prekladateľ už po štvrtýkrát ...	20
Prapolievka a CERN ...	22
Vedecký jarmok ...	23
Úspešní študenti ...	24
V kostiach to doslova žije ...	30
Človek a krajina očami archeológov ...	35
Od strašiaka hastroša až na režisérsku stoličku ...	36
Andrej Kiska diskutoval so študentmi ...	38
Cena dekana ...	40
Vranky ...	42
Zatiaľ zdigitalizovali vyše 2500 piesní ...	44

Zoológia 2016 ...	45
Úspechy Katedry hudby ...	46
Stretnutie translatológov ...	49
Záujmové vzdelávanie ako výhoda na trhu práce ...	50
Všetci sme na jednej lodi ...	52
Cesta do Korán ...	53
U-MAP v IQAT ...	54

TIRÁŽ

Náš čas 1/2017
Časopis Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, ročník XXI., číslo 1 (132), 2017

Redakcia
Mgr. Jana Krajčovičová
(výkonná redaktorka),
Ing. Mgr. Tatiana Palkovičová,
Lubo Balko (foto, grafika a sadzba)

Vydáva UKF v Nitre
Univerzita Konštantína Filozofa,
rektorát, Tr. Andreja Hlinku č. 1,
949 74 Nitra,
e-mail: jkrajcovicova@ukf.sk,
info@ukf.sk,
Tel.: 037/6408 030,
web: www.ukf.sk/media-ukf/nas-cas

Predná strana obálky: doktorandka pri práci v Laboratóriu molekulárnej bioló-gie FPV UKF v Nitre, foto: LB.

EV 1260/08 | ISSN 1338 - 3272
IČO vydavateľa - IČO 00 157 716
Apríl 2017, periodicita: 5 čísel ročne

UZÁVIERKA

číslo 2/2017: 15.5.

Svoje príspevky, postrehy, nápady mô-žete zaslať na adresu: jkrajcovicova@ukf.sk. Rovnako nám dajte vedieť o aktivitách, ktoré pripravujete na vašich pracoviskách, aby sme mohli robiť stále kvalitnejší a zaujímavej-ší časopis. Ďakujeme.

facebook.com/ukfvnitre

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

Na Univerzitu Konštantína Filozofa v Nitre prišlo opäť množstvo uchádzačov o štúdium

Na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre sa vo štvrtok 16. februára 2017 konal Deň otvorených dverí. Uchádzači o štúdium a verejnosť mali tak jedinečnú príležitosť voľne a nezáväzne si prezrieť všetky priestory univerzity, ako aj možnosť oboznámiť sa s jej štruktúrou a aktivitami. „V súčasnosti sa štúdium na našej univerzite realizuje výlučne v akreditovaných študijných programoch, ktoré sa uskutočňujú v dennej alebo externej forme štúdia,“ informoval prorektor pre rozvoj, informatizáciu a marketingovú komunikáciu doc. Mgr. Ivan Baláž, PhD. „Takisto by som rád uviedol, že v procese komplexnej akreditácie všetky študijné programy prešli kompletnou inováciou s aspektom na výsledky vzdelávania a s prepojením na prax. V máji minulého roka Akreditačná komisia potvrdila, že UKF v Nitre vďaka splneniu všetkých potrebných kritérií zostáva univerzitnou vysokou školou.“

Novinkou na univerzite je zmena modelu štátnych skúšok na bakalárskom stupni. Ako uviedol rektor UKF v Nitre prof. RNDr. Ľubomír Zelenický, CSc., po formálnej stránke bude hlavnou súčasťou štátnej skúšky obhajoba bakalárskej práce. Cieľom je posilniť tvorivú, odbornú a vedeckú úroveň bakalárskej práce študenta. „Budúci zamestnávatelia si vyhľadávajú absolventov nie podľa známok na štátnych skúškach,

ale podľa schopnosti študenta pracovať a riešiť problémy. A práve túto schopnosť je možno vidieť na riešení problematiky záverečnej práce. Mnohokrát je téma práce zadaná priamo z praxe. Zmena vstúpi do platnosti už v tomto akademickom roku a dotkne sa bakalárskych študijných programov okrem tých, ktoré pripravujú absolventov pre regulované povolania.“

Univerzitého Dňa otvorených dverí sa organizačne zúčastnilo všetkých päť fakúlt (Fakulta prírodných vied, Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva, Fakulta stredoeurópskych štúdií, Filozofická fakulta a Pedagogická fakulta). Študijné referentky, ako aj doktorandi či pedagógovia jednotlivých katedier odpovedali na otázky týkajúce sa študijných programov, podmienok prijímacieho konania či dôležitých termínov, a to v priestoroch hlavnej budovy, ako aj na svojich pracoviskách. Zaujímavosťou o štúdium sa mohli týmto spôsobom oboznámiť so sys-

témom výučby a pozrieť si výučbové, výskumné, technologické a knižničné priestory fakúlt spojené s odborným výkladom. Dozvedeli sa tiež, aké sú možnosti semestrálneho študijného pobytu v zahraničí, o spolupráci katedrií s domácimi a zahraničnými inštitúciami či o uplatnení absolventov jednotlivých študijných programov realizovaných univerzitou.

Svoju činnosť a programy prezentovali aj mládežnícke organizácie (AIESEC, ESN UKF) a SAIA, n.o. V provizórnom televíznom štúdiu, ktoré pripravilo Mediálne centrum FF UKF v Nitre, si zas študenti mohli vyskúšať prácu

redaktora. Ani na tomto Dni otvorených dverí nechýbali poradenstvo pre študentov so špecifickými potrebami, a poradenstvo týkajúce sa sociálnych štipendií a študentských pôžičiek. Na Fakulte prírodných vied zaujali prichádzajúcich študentov najmä laboratória (gemologické, mikrobiologické, fyziologické, laboratórium molekúlárnej biológie, environmentálne, termofyzikálne, chemické, zoologické...), v ktorých im doktorandi predviedli praktické ukážky experimentov. V priestoroch Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva sa mohli uchádzači o štúdium zúčastniť praktických a zážitkových cvičení, diskusií s absolventmi odborov alebo vyskúšať si

kardiopulmonálnu resuscitáciu s PC kontrolou. Fakulta stredoeurópskych štúdií poskytovala informácie o činnosti svojich katedrií a ústavov v slovenskom aj maďarskom jazyku. Informácie všeobecného charakteru o študijných programoch ponúkaných Filozofickou fakultou poskytla v Aule Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre prodekanka pre vzdelávanie v interných formách štúdia doc. PhDr. Jarmila Jurová, PhD. Nasledovalo predstavenie, v ktorom univerzitné študentské divadlo VYDI pod režijnou taktovkou pedagóga Petra Oravca prezentovalo jednotlivé katedry. Následne mali študenti možnosť presunúť sa na konkrétne pracoviská fakulty.

Súčasťou DOD bola aj výstava s názvom Audit, ktorá je expozíciou výtvarných prác študentov Katedry výtvarnej tvorby a výchovy Pedagogickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre za zimný semester 2016/2017 a prezentuje výsledky semestrálnej práce študentov. Návštevníci môžu do 15. marca 2017 prostredníctvom tejto výstavy preniknúť hlbšie do problematiky výtvarnej edukácie, ktorou sa katedra zaoberá. Výstava prezentuje vizuálne produkty študentov od klasických disciplín až po najmodernejšie multimediálne výstupy. Práce sú inštalované v odborových blokoch po jednotlivých ročníkoch, čo umožní hosťom získať systematickejší prehľad

o štruktúre celého štúdia. V novej budove Pavilónu hudby sa konalo niekoľko workshopov týkajúcich sa hudby, jazzového tanca, klasického aj muzikálového spevu. Ich lektori na nich poskytli aj cenné rady a konzultácie k výberu umeleckého materiálu k talentovým prijímacím skúškam.

Mgr. Jana Krajčovičová, foto: LB

Doctor honoris causa

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre udelila čestné tituly pre prof. Khana a prof. Helusa

Vo štvrtok 2. marca 2017 sa na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre uskutočnilo slávnostné zasadnutie Vedeckej rady UKF v Nitre rozšírené o Vedeckú radu Filozofickej fakulty a Vedeckú radu Pedagogickej fakulty, ktoré sa konalo pri príležitosti udelenia čestného titulu „doctor honoris causa“ dvom výnimčným osobnostiam a blízkym spolupracovníkom univerzity - filozofovi prof. Abrahimovi Habibullovi Khanovi, Ph.D. z Torontskej univerzity v Kanade, a in memoriam pedagogickému psychológovi Dr.h.c. prof. Zdeňkovi Helusovi, DrSc. z Univerzity Karlovej v Prahe.

Slávnostná inaugurácia sa uskutočnila v aule Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre a zúčastnili sa jej významné osobnosti slovenského kultúrneho i spoločenského života.

Ako informoval rektor UKF v Nitre prof. RNDr. Ľubomír Zelenický, CSc., Abrahimovi Habibullovi Khanovi bol titul udelený za celoživotnú tvorivú vedeckú a pedagogickú prácu v oblasti humanitných vied a osobitne v oblasti štúdia svetových náboženstiev, za výraznú osobnú angažovanosť pri rozvíjaní

edičný rad Acta Kierkegaardiana, ako aj spoločné každoročné medzinárodné sympóziá a konferencie, ktoré profesor Khan odborne garantuje a umožňuje tak rozvíjať pracovníkom našej fakulty ďalšie kontakty,“ uviedol dekan FF prof. PaedDr. Bernard Garaj, CSc.

Ako povedal prof. Khan, „Stredoeurópsky výskumný ústav S. Kierkegarda dozrieva a stáva sa z neho partner pre dialóg v oblasti štúdia S. Kierkegarda, a to vďaka svojim interdisciplinárnym publikáciám a vytváraní synergie talentov a schopností pri spolupráci jednotlivých výskumníkov. Osamotený bádateľ v akademickom prostredí môže o takýchto výsledkoch iba snívvať. Spolupráca naprieč disciplínami a kultúrami zvyšuje príležitosti na kreativitu. Z toho dôvodu si dovoľím povedať, že práve kreatívna predstavivosť je kľúčovým

vým prvkom v procese vzdelávania. Na základe neho sa z nás môžu stať uznávaní vedci, inovatívni bádatelia, vynikajúci umelci, inšpiratívni učitelia, odvážni podnikatelia a slubní spoločenskí lídri či politici, ktorí sú schopní reagovať na výzvy modernej spoločnosti. Musíme kladť otázky, na ktorých záleží, aby nás zbavili obáv z iného, otázky, ktoré neutralizujú polarizáciu spoločnosti, a naopak, podporujú prirodzenú diverzitu a komplexitaritu pri vytváraní prosperujúceho prostredia.“

Podľa neho je poslaním univerzity vzdelávať myseľ a kultivovať kreatívnu predstavivosť. „Len tak budeme úspešní, ak budeme spoločne posúvať hranice nášho poznania, ak budeme posilňovať váhu akademického spoločenstva a ak sa budeme navzájom tolerovať.“ Zdeňka Helusa, významnú osobnosť českej pedagogickej psychológie a predstaviteľa vzdelávacej politiky, navrhla na ocenenie Pedagogická fakulta UKF v Nitre a Vedecká rada UKF v Nitre tento návrh schválila dňa 19. novembra 2015.

„Profesor Zdeněk Helus výrazne zasiahol vzácnou syntézou svojho celoživotného vedeckého a pedagogického pôsobenia do vývoja pedagogickej psychológie a svojou prácou zároveň usmerňoval viaceré oblasti psychologickej i pedagogickej vedy. Patrí k popredným predstaviteľom koncepcie tzv. osobnostne orientovaného prístupu k dieťaťu,“ povedala o ocenenom dekanka PF prof. PhDr. Eva Szórádová, CSc. „Profesor Helus ako významná osobnosť Univerzity Karlovej až do svojej smrti 26. októbra 2016 ovplyvňoval prípravu učiteľov a ďalších pedagogických pracovníkov v širšom me-

dzinárskom kontexte. S Pedagogickou fakultou UKF bol v dlhodobom kontakte. Ako zakladateľ, expert a hovorca Asociácie dekanov pedagogických fakúlt Českej republiky a Slovenskej republiky sa spolupodieľal na kreovaní materiálov obsahovej prípravy budúcich učiteľov a celý život sa usiloval o to, aby učiteľstvo znovu nadobudlo úctu a uznanie a získalo taký spoločenský status, aký mu v civilizovanej spoločnosti prináleží.“

Za prof. Helusa prebrala ocenenie jeho dcéra PhDr. Ivana Vajnerová, ktorá, podobne ako jej otec, vyštudovala psychológiu a hoci sa väčšinu života venovala skôr žurnalistike a sociologickým výskumom, v súčasnosti sa čiastočne vrátila k psychológii v podobe psychologického poradenstva. „Bolo to pre neho od počiatku jeho kariéry poslanie,“ zaspomínala. „Bol ak nie prvý, tak jeden z prvých pedagógov a psychológov, ktorý si vďaka kontaktom so zahraničím trúfol verejne uviesť pojem čierna pedagogika (štýl výchovy s nátlakom a autoritárstvom, pozn. red.), ktorá v tej dobe skutočne čierna bola. Proti nej bojoval a vo svojich posledných prednáškach zdôrazňoval, že edukácia a predškolská výchova a vzdelávanie by mali byť láskyplné, že jedine tak sa dá dosiahnuť patričný efekt.“

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre udelila spolu už osemnásť čestných titulov doctor honoris causa, prvým oceneným bol kardinál Ján Chryzostom Korec v roku 1998. Doctor honoris causa je čestný doktorát, ktorý univerzita udeľuje za zvláštne zásluhy.

Mgr. Jana Krajčovičová, foto: LB

dlhoročnej spolupráce s Univerzitou Konštantína Filozofa v Nitre vo výskume odkazu Sørensa Kierkegarda, a Zdeňkovi Helusovi za významný prínos v rozvoji pedagogických vied.

Abrahima Habibullu Khana navrhla na ocenenie Filozofická fakulta UKF v Nitre a tento návrh schválila Vedecká rada UKF v Nitre dňa 14. apríla 2016. „Abrahim Habibulla Khan našu univerzitu po prvýkrát navštívil v roku 2007, kedy vystúpil na konferencii o Sørenovi Kierkegaardovi. Rozvinula sa tak veľmi plodná a doteraz trvajúca spolupráca, ktorá vyústila do založenia Stredoeurópskeho výskumného ústavu Sørensa Kirkegarda na pôde Katedry všeobecnej a aplikovanej etiky Filozofickej fakulty UKF v Nitre. Výsledkom tejto spolupráce je významný a medzinárodne akceptovaný

AJ VEDA MÔŽE BYŤ KRÁSNA

Autori článkov:
Zuzana Ďuricová,
Barbora Jakubičková,
Viktória Hložeková,
Eva Stranovská,
Monika Šavelová,
Miriam Oravcová,
Ján Gallik,
Lucia Hrubalová,
Dominika Tekeliová,
Lenka Tkáč-Zabáková,
Hanka Guzmická,
Katarína Welnitzová,
Lubomíra Valovičová,
Katarína Zverková,
Daša Munková,
foto: LB

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre sa opäť zúčastnila celoslovenského Týždňa vedy a techniky

Aj tento rok bol neoddeliteľnou súčasťou novembrových dní Týždeň vedy a techniky na Slovensku. V dňoch 9. až 15. novembra sa preto aj na všetkých piatich fakultách Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre konali podujatia, ktorých cieľom bolo zlepšiť vnímanie vedy a techniky v povedomí celej spoločnosti, popularizovať a prezentovať ich, vzbudiť záujem mladých ľudí o štúdium vedec-kých a technických disciplín, informovať verejnosť o poznatkoch vedy a techniky

a o nutnosti podporovať vedu a techniku, ktoré sú základom hospodárskeho a spoločenského pokroku a pomáhajú riešiť globálne problémy a výzvy.

Týždeň vedy a techniky na Slovensku je každoročne organizovaný Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, v spolupráci s Centrom vedecko-technických informácií SR a Národným centrom pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti.

Ked' odborný seminár nie je nuda

Všetci dobre vieme, že keď sa raz upíšeme štúdiu na univerzite, okrem študentského života nás čaká päť rokov chodenia na rôzne prednášky a semináre. Niektoré sú zaujímavejšie, niektoré menej, niektoré vôbec, ale všetky musíme absolvovať. To, čo absolvovať nemusíme, sú prednášky, či semináre, ktoré organizujú naši profesori za pomoci usilovných študentov v rámci rôznych projektov. Takýmto podujatiam sa veľakrát vyhýbame. Plagátičky na nástenkách obchádzame s myšlienkou: „Uf, tri hodiny tam sedieť, to bude nuda. Na konci bude diskusia, nikto sa nebude pýtať, trapas. Tomu sa radšej vyhnem.“ Áno, stalo sa to určite už každému z nás. Preto sa takéto zmýšľanie nedá úplne odsúdiť. Lenže, ako sa hovorí, výnimka potvrdzuje pravidlo.

Takou výnimkou bol aj odborný seminár Viktória Tokarevová z aspektu translačnej a čitateľskej recepcie na Slovensku, ktorý sa konal 8. novembra 2016, samozrejme, u nás na Filozofickej fakulte UKF. Na jeho organizácii sa podieľali prof. N. Muránska, doc. E. Dekanová a Mgr. A. Zahorák z Katedry rusistiky a Katedry translatológie FF, ktorí si naň pozvali viacero zaujímavých hostí.

Hlavným bodom programu seminára bol krst slovenského prekladu zbierky poviedok Obsadzovací tón od známej ruskej spisovateľky Viktórie Tokarevovej, o ktorý sa pričínili študenti a vyučujúci katedry rusistiky. Krstnou mamou bola doc. E. Dekanová, redaktorka prekladu spomínanej knihy a krstným otcom sa stal prof. B. Garaj, dekan FF UKF a bývalý rusista. Knižku vraj prečítal na jeden dych. Veľmi ho potešila spolupráca študentov a vyučujúcich, na niečom takom, čo podľa jeho názoru bude mať na čitateľov väčší dosah ako odborná literatúra. Vedúca Katedry translatológie FF Mgr. E. Perez, PhD., sa pridala k slovám pána dekana a vyzdvihla dôležitosť spolupráce katedry rusistiky a katedry translatológie a zažalala knihy veľa čitateľov. K podporným slovám sa pridala aj Vladislav Kulikov, prvý tajomník Velyslnectva Ruskej federácie v SR, ktorý navyše oboznámil prítomných so zaujímavými podujatiami organizovanými pod záštitou veľvyslanectva. Rovnako sa vzniku prekladu potešila aj Natália

Jadryšnikova, šéfredaktorka časopisu «Вместе». Poznamenala, že preklad považuje za umenie, a preto si veľmi váži snahu, ktorú prekladatelia museli vyvinúť. Zároveň nabádala prítomných študentov k spolupráci s časopisom.

V druhej časti seminára sa prítomným prihovárali vyučujúci i študenti so svojimi referátmi. Úvodný referát doc. Dekanovej sa zameriaval na tvorbu spisovateľky. Tokarevová si pre svojich hrdinov - obyčajných ľudí vyberá krátke žánre ako sú poviedky a novely. Opisuje každodenný život, konanie ľudí, ich psychiku a podstatu bytia. To všetko vyjadruje jasným štýlom, ktorý je čitateľom veľmi blízky. Jej vety sú veľmi obsažné a výstižné, pretože nemá rada zbytočné slová. Každú vetu, každé slovo dôsledne zvažuje. Preto je čítanie jej prózy také jednoduché, lenže o preklade sa to povedať nedá. Ďalej nám Mgr. Pulčár, PhD., priblížil život spisovateľky. Okrem iného hovoril o tom, že Tokarevová vyrastala bez otca a jej matka bola prísna žena, čo sa odráža aj v jej tvorbe. Spomenul tiež, že Tokarevová netúžila odjakživa byť spisovateľkou. Chcela študovať medicínu. Následne sa bývalá študentka UKF Mgr. K. Štangová predstavila s referátom, v ktorom spomenula, že kritici na celom svete majú rôzne pohľady na tvorbu spisovateľky. Niektorí tvrdia, že jej tvorba je miestami vulgárna alebo, že sa hodí len pre ženy. Iní zas vyzdvihujú jej obrovské spisovateľské schopnosti, ktorými dokáže dokonale pochopiť a perom zachytiť psychiku človeka. Doktorandka FF UKF

I. Kocáková rozoberala Tokarevovej vzťah s médiami. Vyjadrila sa, že napriek tomu, že si Tokarevová svoje súkromie bedlivo stráži, rozhovory poskytuje rada a vždy veľmi dobre vie, čo odpovedá. Na záver sa jednotliví prekladatelia vyjadrovali k procesu prekladu daných poviedok. Doktorand katedry translatológie Mgr. Zahorák nám priblížil, ako v poviedke Pri jazere postupoval pri zachovávaní významových a výrazových špecifik v preklade. Poskytol aj niekoľko veľmi zaujímavých a konkrétnych príkladov. Bývalé študentky Mgr. K. Štangová a Mgr. D. Dobrotková sa zamerali na ich študentský preklad poviedky Brat a sestra zo zbierky Obsadzovací tón. Vypichli niekoľko zaujímavých, ale veľmi vtipných momentov, ktoré sa im podarilo vytvoriť v procese prekladu. Tieto príspevky boli nám študentom asi najbližšie, lebo vidieť, že aj tí pred nami robili podobné chyby ako my, vždy poteší. Nakoniec sa doktorand KTR Mgr. Kažimír vyjadroval k prekladu poviedky Obsadzovací tón a zameril sa na zachovanie jazykových a kultúrnych špecifik v preklade.

Verím, že nielen ja, ale aj mnohí iní, ktorí sa zúčastnili tohto odborného seminára, videli, že nielen študovať (chodiť na prednášky a semináre), ale aj dobrovoľne sa zúčastňovať takýchto podujatí má zmysel. Okrem toho, že sa dozvieme veľa zaujímavých vecí, pookrejete a uvidíte, kam až to vaše snaženie môže dospieť. Napríklad k vydaniu vášho prvého prekladu.

Foto: Andrej Zahorák

Zaži nemčinu inak – Erlebe Deutsch anders

Na všetkých slovenských univerzitách sa v týždni od 7. do 11. novembra 2016 konal Týždeň vedy a techniky 2016, v rámci ktorého sa študenti viacerých slovenských univerzít aktívne zúčastňovali rôznych prednášok, diskusií a workshopov, ba dokonca boli ich tvorcami. Študenti germanistiky FF UKF v Nitre tiež neboli výnimkou a svojimi schopnosťami prispeli dňa 8. novembra 2016 k úspešnej realizácii interaktívneho podujatia pre základné a stredné školy s názvom Zaži nemčinu inak (Erlebe Deutsch anders), zameraného na štúdium nemeckého jazyka, nemeckých a rakúskych reálií ako aj literatúry germanofónnych krajín pre deti a mládež. Podujatia sa zúčastnili žiaci Základnej

Podujatie sa realizovalo paralelne v dvoch tvorivých dielňach „Reálie nemecky hovoriacich krajín“ a „Literatúra pre deti a mládež“. Reálie nemecky hovoriacich krajín si pripravili študenti 4. ročníka učiteľstva v kombinácii s nemeckým jazykom: Bc. Viktória Hložeková, Bc. Lenka Švecová, Bc. Natália Švolíková, Bc. Veronika Bartošová, Bc. Miroslava Nováková, Bc. Leóna Merašičká, Bc. Matej Fedor a Bc. Lukáš Chvojka. Najprv sprostredkovali vedomosti o Spolkových republikách Nemecka. Následne zrealizovali kvíz a aktivitu Puzzle. Žiaci skladali mapu Nemecka, rozdelenú podľa Spolkových republík. Nebolo to jednoduché, pretože museli vedieť vymenovať aj napr. mestá alebo pamiatky,

využitie Mozartove guľičky ako loptičky, pomocou ktorých žiaci a študenti hrali viacero športových disciplín. Išlo o basketbal a minigolf, ktoré boli sprevádzané hudbou Mozarta.

Literatúra germanofónnych krajín pre deti a mládež (v nemčine Jugendliteratur) sa stala stredobodom pozornosti študentiek 5. ročníka učiteľstva v kombinácii s nemeckým jazykom: Bc. Barbora Jakubičková, Bc. Silvia Hanáková a študentky doktorandského štúdia Mgr. Svetlany Stančekovej. Pokúsili sa žiakom základných a stredných škôl priblížiť svet mládežníckej literatúry inak. Preto i samotné podujatie malo názov Deutsch anders (Nemčina inak). Študentky sa zamerali na tri literárne diela, a to Biela Pani (Die weiße Frau) od rakúskeho autora Thomasa Brezina; Momo od nemeckého autora menom Michael Ende a napokon Atramentové srdce (Tintenherz) takisto od nemeckej autorky Corneliie Funke. K dielam boli pripravené prezentácie obsahujúce základné informácie o autoroch diel; o postavách a obsahu diela ako aj o symboloch a odkaze knihy, resp. aký morálny odkaz nám chcel autor zanechať. Toto je podstatná a veľmi dôležitá časť, pretože pri čítaní literárnych diel by sa žiaci nemali zamerať iba na samotný obsah diela, ale i na jeho morálnu stránku. Po prezentáciách nasledovali rôzne aktivity, aby tak žiaci mali možnosť zažiť nemčinu inak. Boli to rôzne kvízy, texty na dopĺňovanie, tajničky, videá alebo piesne prispievajúce k rozvoju literárnych vedomostí a taktiež k ich prehĺbeniu a lepšiemu zapamätaniu. Bolo očividné, že žiaci sa na našej katedre cítili „wie zu Hause“ (ako doma) a ich usmievavé tváre a chuť spolupracovať boli pre nás tou najkrajšou odmenou.

Dúfame, že študenti nemeckého jazyka – budúci učelia – svojim zanieteným a angažovaným prístupom vzbudili záujem našich možno budúcich študentov germanistiky o nemeckú literatúru. Interaktívny workshop zaujal zúčastnených žiakov a študentov natoľko, že s katedrou nadviazali užšiu spoluprácu a dohodli sa na ďalších spoločných aktivitách. Rada by som podotkla, že žiaci boli veľmi aktívni, spolupracovali a bolo vidieť, že ich rozprávanie študentov zaujíma. Preto v mene svojom, no i v mene mojich kolegov a našich pedagógov verím, že i ďalší budúci ročník interaktívneho workshopu sa bude niesť v znamení zábavy, dobrej nálady a užitočných poznatkov. Do skorého stretnutia!

Foto: Radek Bezvoda

Dni s románskymi jazykmi

Počas Týždňa vedy a techniky na Slovensku sa na Katedre romanistiky FF UKF v Nitre konal už tretíkrát Deň s románskymi jazykmi, určený primárne pre študentov románskych jazykov, ktorý prebieha formou prednášok, workshopov, umeleckých súťaží a prekladateľskej súťaže. Cieľom podujatia je prepojiť jazykové a kultúrne poznatky študentov v danom románskom jazyku s praxou, a to predovšetkým s ohľadom na požiadavky trhu práce a budúceho uplatnenia v zamestnaní. V takomto duchu sa niesli i prednášky, ktoré boli rozdelené na viacero dní.

Utorok 8. novembra 2016 bol venovaný dvom prednáškam. Prvá sa venovala téme dobrovoľníctva v románskych krajinách. O svojich skúsenostiach prišli porozprávať PaedDr. Ivana Boboňová, PhD., ktorá v minulosti okrem vlastnej dobrovoľníckej skúsenosti pracovala pre slovenský inštitút mládeže IUVENTA, ktorý sa zameriava na rôzne typy podpory rozvoja dobrovoľníctva predovšetkým cez vzdelávacie aktivity, ale aj inými podpornými opatreniami (často v spolupráci s inými partnermi), a náš absolvent, Mgr. Juraj Polakovič, ktorý sa niekoľkokrát zúčastnil dobrovoľníckych pobytov v Taliansku. Študenti sa dozvedeli množstvo praktických rád, ale vypočuli si i zaujímavé a veselé príhody našich hostí. Druhá časť utorkového podujatia sa venovala elektronickým nástrojom v pedagogickej praxi učiteľa cudzích jazykov. Workshop viedol Mgr. Stéphane Tardi a zameral sa na prácu s programom Twine a ďalšími elektronickými nástrojmi a aplikáciami určenými vyučujúcim cudzích jazykov. Seminár bol určený najmä učiteľskému programu, no mnoho zaujímavých nápadov a tipov, ako ozvláštniť a spríjemniť vyučbu románskych jazykov, určite využijú všetci študenti, ktorí vyučujú jazyk(y) súkromne, na základných, stredných či jazykových školách.

Štvrtok 10. novembra bol venovaný umeleckým aktivitám (tzv. „Umelecký štvrtok“ organizačne zabezpečili dr. Oravcová a dr. Lalinská). V piatok 11. novembra prijal pozvanie Ing. Vladimír Benko, PhD., z Katedry UNESCO Univerzity Komenského v Bratislave, ktorý nám predstavil rôzne jazykové korpusy, objasnil ich tvorbu, zloženie a obsah. Prednáška bola spojená s workshopom, a tak si všetci zúčastnení mohli vyskúšať prácu s korpusmi na vlastnej koži a zhodnotiť možnosti ich využitia vo vlastnej prekladateľskej alebo pedagogickej praxi.

Foto: Zuzana Kormaňáková

školy Nábřežie mládeže a študenti Gymnázia sv. Cyrila a Metoda. Na príprave sa podieľali študentky a študenti učiteľstva v kombinácii s nemeckým jazykom 4., 5. ročníka a doktorandského štúdia pod odborným vedením pedagógov: doc. Evy Stranovskej, Dr. phil. Daniela Krauseho, Dr. phil. Iana Innerhofer, Dr. Jána Čakánka a Dr. Ervína Weissu.

ktoré sa v týchto častiach nachádzajú. Boli sme veľmi milo prekvapení ako žiaci spolupracovali a koľko si z prezentácie zapamätali. Posledná časť programu bola zameraná pohybovo-umelecky. Objektom záujmu bol výnimočný hudobný skladateľ obdobia klasicizmu Mozart. Žiakom boli poskytnuté základné informácie a následne boli

je 1. ročník súťažnej prehliadky v speve v cudzích jazykoch – španielčine, francúzštine a taliančine pod záštitou docentky PhDr. Evy Švarbovej, PhD., vedúcej Katedry romanistiky. Iniciátorom súťaže je odborná asistentka Mgr. Miriam Oravcová, PhD. Akcia sa konala štvrtok 10. novembra 2016 na Katedre romanistiky v rámci Týždňa vedy a techniky.

Možnosť zúčastniť sa na takomto druhu podujatia by chcela vytvoriť medzi študentmi rovnakých záujmov pocit spolupatričnosti, orientovať ich na vyššie kultúrne a duchovné hodnoty, výrazne ich aktivizovať a motivovať v snahe zdokonaľovať sa v cudzom jazyku a rozvíjať svoj umelecký talent, prekonávať prekážky a klásť si náročnejšie ciele. Piesne zaspievali Alexandra Szabóová, Eva Jendrichovská, Katarína Kmeťová a Jakub Mikula.

Prvé miesto obsadila Eva Jendrichovská, študentka učiteľstva francúzskeho jazyka a literatúry a estetickej výchovy v prvom ročníku druhého stupňa. Svojím hlasom oslávila pieseň „Čo čakáš?“

Hlas romanistov

(T'attends quoi) z albumu Recto Verso z roku 2013 od francúzskej umelkyne Zaz - Isabelly Geffroy, a sama svoju skladbu sprevádzala hrou na gitare. Toto hudobné dielo v sebe spája ľahkosť na rytmickej úrovni, a zároveň veľkú závažnosť na úrovni tematickej. Zaz v nej hovorí o ekologických problémoch a o prírode. Študentke sa prihovorilo najmä kvôli jej posolstvu. Našu Zem by sme si mali chrániť a vážiť. Pieseň je výzvou, že každá chvíľa je dôležitá a „už nie je na čo čakať“.

Druhý v poradí sa umiestnil Jakub Mikula, poslucháč prvého ročníka bakalárskeho štúdia učiteľstva španielskeho jazyka a literatúry a anglického jazyka a literatúry so skladbou „Pieseň Mariachi“ (Canción del Mariachi) z pera americkej skupiny Los Lobos. Bola použitá vo filme Roberta Rodrigueza „Desperado“ z roku 1995, v hlavnej úlohe so španielskym hercom Antoniom Bande-rasom, ktorý pieseň zahral a zaspieval

spolu s menovanou kapelou. Pieseň má španielsky text. Hovorí o mužovi a jeho láske. Spieva si cestou do hôr, vezie sa na koni, nič mu nechýba, okrem jeho milovanej – brunetky, ktorú usmrtil drogový magnát. Keďže išlo o tradičnú muziku hranú v zvyčajnom odeve, študent sprevádzal svoj spev pôvodne folklórnou hrou na gitare. V roku 2011 bol tento štýl vyhlásený organizáciou UNESCO za kultúrne dedičstvo Mexika. Pieseň s chytľavým refrénom si rýchlo získala i našich divákov.

Tretie miesto bolo udelené dvom študentkám – Alexandre Szabóovej a Kataríne Kmeťovej. Alexandra Szabóová je poslucháčkou druhého ročníka prvého stupňa talianskeho jazyka a kultúry a obecnstvu predstavila song „Podivné lásky“ (Strani amori) speváčky talianskej popovej hudobnej scény Laury Pausiniovovej. Speváčka v nej reprodukuje svoje pocity o sklamaní v láske v minulosti, i o ďalších ľúbostných citoch, ktoré ako

prichádzajú, tak aj odchádzajú. Túži po ozajstnej a jedinej citovej radosť. Študentku pieseň zaujala v období života, keď aj ona prežívala podobné rozčarovanie. Dnes už vie, že na pravú lásku sa oplatí čakať. Katarína Kmeťová je frekventantkou prvého ročníka bakalárskeho stupňa talianskeho jazyka a kultúry a vystúpila s piesňou v talianskom jazyku s názvom „Najkrajšia“ (La più bella) od Anny Tatangelovej. Vyjadruje cez ňu lásku a úctu, ktorú má k drahej osobe, ktorá pri nej vždy stála. Aké silné je ich puto, aj vtedy, keď sú od seba ďaleko! V piesni opisuje unavenú tvár svojej mamy, v ktorej sa zračí prostota, a zároveň vrásky na jej tvári pripomínajú, že čas sa nezastavuje. Mama je pre ňu najvzácnejšou osobou, je krajšia než hviezdy. Je pre ňu slnkom, ktoré jej svieti v srdci, tou, ktorá zušľachťuje jej život. Vyzdvihuje jej obetavosť - stojí pri svojom dieťati v chorobe, v horúčkach, v bolesti a vždy ho zahŕňa láskou. V závere piesne vyjadruje túžbu, aby dal Boh mame ďalší život. Mama je pre ňu priam nekonečnom a je pre ňu osobou bez hriechu. Pieseň končí metonymiou, že vždy, keď pery vyslovujú slovo „mama“,

sa navzájom pobožkajú. Anna Tatangelo je sama matkou, má šesťročného syna Andreu a podľa jej slov je rola matky pre ňu životným poslaním. Študentke je pieseň veľmi živá, oslovuje ju, vidí v nej svoju mamu, ktorú má veľmi rada, váži si ju, a preto jej pieseň v svojom podaní venovala.

Alexandra Szabóová spomína na speváčku prehliadku takto: „Môžem povedať, že súťaž mi dala veľa pozitívneho. Mohla som spoznať nových ľudí a vziať si niečo z kultúry ostatných románskych jazykov. Atmosféra bola naozaj veselá a všetci ma podporovali, i keď musím priznať, že ak mám vystúpiť na verejnosti, viem byť v strese. Vtedy si nahovám, že nie som jediná na svete, ktorá to musela absolvovať a vždy mi to trochu pomôže. Zo súťaže som odchádzala s obrovským úsmevom na tvári a bola som rada, že sme si takto netradične osviežili naše často všedné študentské dni. Na záver chcem len dodať: pevne dúfam, že tieto súťaže sa stanú v budúcnosti na našej katedre tradíciou.“

Študentov hodnotili pedagógovia: Mgr. Monika Šavelová, PhD., Mgr. Veronika Labancová, PaedDr. Mária Lalinská, PhD., Mgr. Zuzana Kormaňáková, Dr. Mirko Lampis, PhD. a Mgr. Miriam Oravcová, PhD. Posudzovanými kritériami boli správna výslovnosť a intonácia v cudzom jazyku, hlasová kultúra, schopnosť vnútorného cítenia speváka, inšpiratívnosť dramaturgie a kontakt s publikom a celkový umelecký dojem. Porota mala rozhodovanie náročné, pretože každý účastník prejavil kvalitné hudobné nadanie a odhodlanosť. Študentom vyjadrujeme vďaka za ich umelecký prejav, radosť a kultúrny zážitok, ktoré nám poskytli pri jeho predvedení, i za ich angažovanosť pri realizácii tejto akcie. Verím, že sa stretneme pri ďalších ročníkoch.

Podujatie podporili cenami pre súťažiacich partneri: UNESCO, Katedra pluri-lingválnej a multikultúrnej komunikácie Univerzity Komenského v Bratislave a FrancAvis, Asociácia frankofónnych vysokoškolských učiteľov na Slovensku.

Foto: Zuzana Kormaňáková

Umelecké slovo romanistov

je 2. ročník súťažnej prehliadky v prednese poézie a prózy vo francúzskom, španielskom a talianskom jazyku pod záštitou docentky PhDr. Evy Švarbovej, PhD., vedúcej Katedry romanistiky. Iniciátorkou súťaže je odborná asistentka Mgr. Miriam Oravcová, PhD. Recitačná súťaž spojila tri krásne románske jazyky do jedného podujatia, študenti si mohli vychutnať nenahraditeľný pocit vidieť a počuť recitovať svojich spolužiakov francúzštinárov, španielčinárov a taliančinárov. Poslucháčka Jana Havetová vyslovila presvedčenie, že do tohtoročných katedrových súťaží sa mohol zapojiť naozaj každý a prejaviť tak, že na katedre neštudujú iba kvôli „titulu“, ale hlavne kvôli láske k jazyku. Práve toto podľa nej dokážu oceniť aj budúci zamestnávateľa.

„Nedá sa byť s každým zadobre“ (On ne peut pas s'entendre avec tout le monde). Dej scén sa odohráva v čakárni opravára lámp. Vystupujú v nej štyri postavy, u ktorých pohlavie nie je dôležité, čo vyplýva aj zo skutočnosti, že nemajú ozajstné mená. Postavy sú pomenované iba prvými štyrmi písmenami abecedy. Títo štyria ľudia, aj so svojimi pokazenými lampami, sedia v už spomínanej čakárni a pustia sa do reči. Nie je to však priateľský rozhovor. Táto skupinka totižto po jednom vyčlení každého pre nejaký bizarný dôvod. Napríklad kvôli veľkosti nohy. Tento dialóg medzi postavami vyústi do búrlivej hádky, po ktorej sa už nikto s nikým nerozpráva. Až zoči-voči zdanlivému nebezpečenstvu si tieto štyri postavy uvedomia, že nie je dôležité to, „čo nás rozdeľuje, ale to, čo

Súťaž sa uskutočnila štvrtok 10. novembra 2016 v rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku. Na prvom mieste sa umiestnili študentky Juliana Komárová, Simona Martončíková, Sára Capová a Karolína Šitárová s absurdnou divadelnou hrou vo francúzskom jazyku

nás spája“... alebo ani nie? Hra bola plná zábavných dialógov a poukázala na to, ako sú ľudia schopní niekoho vyčleniť zo spoločnosti na základe najmenších rozdielov, ktoré sa niekedy skutočne nedajú ovplyvniť. Hoci sme mohli tento krátky sketch označiť za komický, mal určite hl-

bokú myšlienku a prinútil nás zamyslieť sa nad nezmyselnosťou segregácie.

Druhé miesto získala Bianka Varga, ktorá prezentovala verše vo francúzskom jazyku „Aká som, taká som“ (Je suis comme je suis) od Jacquesa Préverta. Prévert zaujal Bianku už počas štúdia na gymnáziu. Na hodine francúzštiny im profesorka dala kvôli precvičeniu *passé composé* prečítať báseň „Déjeuner du matin“. Jej obrazy a nálady zvláštneho duševného stavu v nej vyvolali silný dojem. Prévertove knihy čítala v maďarskom, slovenskom i francúzskom jazyku. Podľa nej básnik písal tak, ako i rozprával, preto majú jeho diela nádyh skutočného života, pravdy, krásy, ale aj čierneho humoru. Na súťaž si zvolila báseň „Aká som, taká som“ preto, že prenikavo vykresľuje dušu dievčaťa. Ženská duša, pozorujúca seba v zrkadle, ktorá chce nájsť otázky a odpovede na svoje činy. V tých myšlienkach cítila boj so sebou, s konvenciami, i s vlastnými výčitkami svedomia. Keď recitátorka zatvorila oči, vynoril sa pred ňou obraz mladej ženy, ktorá stojí pred zrkadlom. Zrkadlo je svet, odzrkadľuje ju, ona zároveň pozoruje svet i seba z hľadiska sveta. Presne si uvedomuje aká je, aké má

hodnoty, vie, že má v sebe silu prekonať všeličo. Na druhej strane akoby chladne posudzovala svoje skutky, snažila sa vysvetliť, prečo je taká, aká je. Možno samu seba presvedča. Upokojuje ju, že byť tým, kým je, nie je až také zlé. Túto báseň si vybrala aj preto, že osud ženskej identity a „sebaláska“ sú pre ňu dôležitými témami interpretovateľnými z rôznych hľadísk. Vargovej cieľom bolo, aby počas jej umeleckého prednesu dostala každá načúvajúca duša odpoveď a zmierenie povedala samej sebe: nie je problém byť tým, kým som. Vlastne som tým najlepším, čo sa mi mohlo pripať. Som jednoducho „taká, aká som“.

Druhé miesto bolo udelené tiež Marekovi Lazorovi, ktorý prišiel s poéziou v talianskom jazyku „Minstrels“ od Eugenia Montaleho o duševnej prázdnote a neschopnosti s tým niečo urobiť. Študent vníma Montaleho ako umelca, ktorý vo svojich básňach hovorí o bežných veciach, všednosti a zriedkavých príležitostiach, ktoré sa dejú v konkrétnom priestore. Jeho poézia je o vlastnej samote, o očakávaní, že sa dočká chvíle, ktorá bude v jeho živote aspoň ako-tak zmysluplnou. Prvé verše napodobňujú vlastnosti hudby slovami,

ako keby nemohla dostatočne preniknúť cez okolitú fádnosť, ako keby ju nebolo dobre počuť, pretože je ťažko zrozumiteľnou. Skrz tieto nejasné „slová“ vyjadruje Montale dokonale seba samého. Nasleduje pojem „riso che non esplode“, teda „úsmev, ktorý nevybuchne“, smiech, ktorý nikdy nenastane, pretože to nedokáže, je nevyjadriteľným. Prvky v básni „musica senza rumore“ – „tichá hudba“, „si innalza a stento“ – „ťažko sa pozdvihuje“, „e ricade“ – „a znova upadá a zaniká“ a mnoho ďalších, poukazujú na to, ako asi vyzerá Montaleho samota, bezmocnosť s tým niečo urobiť, zmierenie sa s jednotvárnosťou v jeho živote.

Tretie miesto obsadila Simona Kručovská, ktorá vo francúzskom jazyku deklamovala báseň „Tá láska“ (Cet Amour) od J. Préverta. Podľa Simony mala Prévertova literárna tvorba obrovskú zásluhu na rozšírení spievanej poézie, pretože zastával názor, že poézia je reč, ktorá spieva („la langue qui chante“). Jeho prvý veľký úspech sa dostavil s vydaním zbierky „Slová“ (Paroles). Táto zbierka vznikala pôvodne ako texty k piesňam, ako verše určené na predčítanie v literárnych kabaretoch, veršované príbehy

do nočných klubov za sprievodu hudby. K výberu súťažného prednesu študentku inšpirovala v prvom rade spomínaná zbierka (Paroles). Básne z nej vyšli v slovenskom preklade pod názvom „Láska“, z ktorej ju zvlášť očarila „Tá láska“ (Cet amour). Báseň v Kručovskej podaní priniesla poslucháčom jadrnú emóciu a myšlienku poukazujúcu na trvácnosť, činnosť a nezlomnosť vrelej náklonnosti – úbožného citu k niekomu.

Študentov hodnotili učitelia Katedry romanistiky: Mgr. Monika Šavelová, PhD., Mgr. Veronika Labancová, PhD., PaedDr. Mária Lalinská, PhD., Mgr. Zuzana Kormaňáková, PhD., Dr. Mirko Lampis, PhD. a Mgr. Miriam Oravcová, PhD. Porota mala rozhodovanie ťažké, pretože každý súťažiaci preukázal talent a odvahu. Študentom vyslovujeme uznanie za ich kvalitné predvedenie umeleckého diela, potešenie a zážitok, ktoré nám darovali pri jeho prezentácii, i za ich angažovanosť pri realizácii tohto podujatia.

Foto: LB

Pero romanistov

je 1. ročník súťaže v tvorivom písaní vo francúzskom, španielskom a talianskom jazyku pod záštitou docentky PhDr. Evy Švarbovej, PhD., vedúcej Katedry romanistiky. Iniciátorkou súťaže je odborná asistentka Mgr. Miriam Oravcová, PhD. Súťaž sa konala štvrtok 10. novembra 2016 v rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku. Študentov školiť a hodnotiť učiteľia Mgr. Monika Šavelová, PhD., PhDr. Natália Rusnáková, PhD., Mgr. Veronika Labancová, Mgr. Zuzana Kormaňáková, PaedDr. Mária Lalinská, PhD., doc. Fabiano Gritti, PhD., Dr. Mirko Lampis, PhD., Mgr. Stéphane Tardy a Mgr. Miriam Oravcová, PhD.

Do „pretekov“ o najlepši sloh sa aktívne zapojilo dvadsať študentov s dvadsaťdvoma súťažnými prácami. Za francúzsky jazyk sa zúčastnilo sedem študentov, za španielsky jeden a za taliansky štrnásť. Svoju prácu prezentovala aj Erasmus študentka Marta Marcheselli z Talianska. Poradie víťazov bolo nasledovné: Prvé miesto obsadila práca v talianskom jazyku s názvom „Umenie presadiť sa“ („L'arte di arrangiarsi - un aspetto della vita italiana che mi ha particolarmente colpito“) Kataríny Kováčovej. Jeden z najzaujímavejších zreteľov stránky talianskej kultúry, ktorý ju oslovil, je prístup prispôsobovania sa k situáciám a schopnosť poradiť si. Hlavne pre niekoho, kto vyrastal v krajine, ktorú lomcoval komunistický režim a všetko

bolo vopred pridelené a riadené, mimo vlastnej vôle, bol pre ňu tento prístup pri prvom kontakte s Talianmi skoro nepochopiteľný. Prísť na koreň tejto vlastnosti, negatívnej či pozitívnej, nebola rýchla a ľahká skúsenosť. Pozorovaním okolia, z empirie, opisuje niekedy až život zachraňujúcu vlastnosť.

Druhé miesto dostala Veronika Jonášová, ktorá predstavila svoju prácu vo francúzskom jazyku s názvom „Moja hviezda“ („Mon astre a moi“). Jonášová sa v krátkom prozaickom rozprávaní s nami delí o svoje pocity ako sa vyrovnáva so smrťou rodiča. Postava otca v jej poviedke nie je fiktívna. Ide o významného lekára Eugena Jonáša, objaviteľa prvých téz v oblasti prirodzenej regulácie počatia.

Rovnako 2. miesto získala študentka Jana Havetová s poviedkou v španielskom jazyku „Siedmeho apríla“ („El siete de abril“). Podľa jej slov je „Siedmeho apríla“ malým príbehom, ktorý zostal v jej srdci ešte dlho po tom, ako sa stal. Nemá nič spoločné so snahou zachytiť jeden z najosobnejších okamihov priateľstva. Ide o jednoduché úprimné objatie. O dvoch blízkych ľuďoch, jednu ulicu na polceste domov, jednu chvíľu. Z nejakého zvláštneho dôvodu si vydobyl svoje miesto i na papieri. A tak posledná veta – „kiežby sme sa všetci tak nelúbili“, nebola len tichým pošepnutím, ale zároveň, a predovšetkým, dôverným prianím k ľuďom. Tretie miesto patrilo JUDr. Petrovi Staríčkovi za úvahu v talianskom jazyku na tému „Aký je rozdiel medzi Slovenkami a Taliankami?“ („Le ragazze italiane versus le ragazze slovacche - o forse si tratta di qualcosa di più serio e meno superficiale; o forse no“). Staríček je študentom talianskeho jazyka a kultúry druhého ročníka externého bakalárskeho štúdia. Patrí medzi najvýznamnejších predstaviteľov mladej generácie

v súčasnej spoločnosti. Do popredia vyzdvihuje najmä potrebu, resp. až nutnosť úcty k iným kultúram a národom, dotýka sa aj niektorých zaužívaných stereotypov pri vnímaní „tých druhých“. Cieľom autora nie je ani tváriť sa vážne, ani opakovať opotrebované všeobecné frázy a floskuly, naopak, použitými výrazovými prostriedkami prezentuje v texte svoju snahu o čo najväčší nadhľad nad vecou. Tretie miesto si zaslúžila aj študentka Erasmus Plus Marta Marcheselli, rodená taliansky hovoriaca, ktorá v treťom ročníku prvého stupňa získava poznatky v odbore preklad a tlmočenie v rámci medzikultúrnej jazykovej mediácie na Univerzite v Bologni. Téma jej práce má názov „Negatívne a pozitívne vlastnosti o Slovensku a Slovákoch“ a napísala ju v slovenskom jazyku. Vybrala si päť pozitívnych bodov, ktoré našla na Slovensku a na našom národe. Potom analyzovala javy, ktoré tu, podľa nej, dobre nefungujú. Na záver zhrnula, že ako každá krajina, aj Slovensko má svoje problémy. Napriek tomu ho považuje za krásnu zem, v ktorej sú ľudia milí, priateľskí, cudzincom nápo-

súčasnej slovenskej literatúry. Slovanmi Staríčka, v svojom príspevku sa snaží na pozadí (na prvý pohľad banálnej) témy porovnania rozdielov povahových čŕt slovenských a talianskych dievčat poukázať na iné, omnoho závažnejšie stránky, súvisiace so všeobecnou krízou ľudskosti

mocní a je šťastná, že jej voľba Erasmus padla práve na Nitru. Tretie miesto si odniesla znovu Katarína Kováčová za jej brilantný dynamický žartovný jazykový prejav v taliančine o kultúrnych rozdieloch zmiešaných manželstiev, s dôrazom na slovenské a talianske, s názvom

„Niťovky zaliate kávou“ („Capelli d'angelo affogati al caffè, un sondaggio sul matrimonio italiano-slovacco“). Kováčová použila fiktívny príbeh zmiešaného slovensko – talianskeho manželstva. S ironickým nádychom popisuje situácie, ktoré v ňom môžu nastať, či už pozitívne alebo negatívne. Zvláštna cena poroty putovala Tomášovi Oscitému za rozprávanie v talianskom jazyku „Najkrajší večer môjho života“ („La più bella serata della mia vita“). Recenzentka textu PhDr. Natália Rusnáková, PhD. považuje jeho text z rozprávačského hľadiska za najlepší z hodnotených: „pomlky, vnútorný monológ, rečnícke otázky a miestami prekvapivá práca s jazykovými registrami ozvlášťujú autorovo rozprávanie a robia ho čitateľsky príťažlivým“. Oscitého krátky epický útvar hovorí o tom, ako sa môže stať nečakané stretnutie s neznámym človekom analógiou upriamania našej pozornosti na vzájomnú lásku a porozumenie.

Tu je niekoľko spätných väzieb na katedrovú aktivitu zo strany študentov: „Úlohou učiteľa nie je len naučiť, ale aj odhaliť schopnosti študenta. Musím povedať, že som veľmi vďačná mojim profesorom z katedry romanistiky za ich didaktické metódy, ktorými po dobrom či po zlom (alebo technikou „pod tlakom sa do suda zmestí viac“), naplňujú naše dni VÝZNAMOM.“ (Katarína Kováčová) „Každý píše so schopnosťou, ktorú má, stále ju rozvíja a chce tým priniesť niečo užitočné pre seba aj pre druhých. A práve vedomie toho, že našu vlastnú prácu uvidia, vypočujú si a zhodnotia viacerí odborníci, nás môže inšpirovať dať do toho všetko, prekračovať limity toho, čo je všedné, zdokonaľiť to, čo už poznáme, snažiť sa o sebakontrolu a precíznosť, zisťovať a učiť sa nové veci, ktoré by jazykovo z viacerých strán obohatili náš prejav.“ (Tomáš Oscitý)

„V prípade písomných príspevkov by bola zaujímavým riešením aj anonymita prihlásených autorov.“ (Peter Staríček)

„Súťaž sa navyše odohrávala v priateľskom kruhu, nielen medzi nami – ‘Talianmi’, ale aj španielčinármi a francúzštinármi, čím človek bližšie spoznal všetkých ‘romanistov’. Podľa môjho názoru, táto súťaž by si aj naďalej mala zachovať svoju tradíciu a pretrvávajúť po ďalšie roky.“ (Katarína Bartošová)

Všetkým zúčastneným blahoželáme a dúfame v ďalšie vydarené ročníky tvorivého písania v románskych jazykoch.

Foto: Zuzana Kormaňáková

Svätojakubská cesta v umení a cestovnom ruchu

V dňoch 9. a 10. novembra 2016 sa v rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku uskutočnila na Fakulte stredoeurópskych štúdií Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre medzinárodná konferencia s názvom Svätojakubská cesta v umení a cestovnom ruchu. Jej hlavnými organizátormi boli Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr (ďalej ÚSJ) a Katedra cestovného ruchu (ďalej KCR) FSŠ UKF v Nitre, Fórum Jakubskej cesty a Mesto Nitra. Záštitu nad konferenciou prevzalo Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v rámci predsedníctva Slovenskej republiky v Rade Európskej únie, dekanka Fakulty stredoeurópskych štúdií UKF v Nitre Dr. habil. PaedDr. Žofia Bárcziová, PhD., predseda Rady KBS pre vedu, vzdelanie

a kultúru Mons. František Rábek i prezident Fóra Jakubskej cesty SK Dr. Gerhard Weag. Podporu organizátorom vyslovil aj primátor mesta Nitry Jozef Dvonč.

Hlavným cieľom konferencie bolo poukázať – na medzinárodnej úrovni – na význam mesta Nitry a Slovenska v kontexte tzv. svätojakubskej cesty ako najvýznamnejšej pútnickej cesty na Západe, a to v snahe nechať vystúpiť samotnú podstatu putovania, ktorá už celé stáročia oslovuje veriacich i neveriacich z rozličných kútov sveta, usilujúcich sa hľadať odpovede na potreby vlastného vnútra. Konferencie sa zúčastnili prednášajúci a hostia z viacerých oblastí vedeckého, kultúrneho i spoločného

čenského života zo Slovenska a ďalších ôsmich krajín Európy (Maďarsko, Poľsko, Česko, Rakúsko, Španielsko, Francúzsko, Nemecko a Švajčiarsko). Ich jednotlivé príspevky vychádzali nielen z osobných skúseností spojených s absolvovaním samotnej Camino de Santiago, ale aj s angažovaním sa do organizácie a propagácie pútnictva v nadnárodnom meradle. Prezentácie podnetných a zaujímavých príspevkov o putovaní, jeho význame a dlhej tradícii bezprostredne reflektovanej aj v európskom umení prebehli vo veľmi príjemnej atmosfére.

Na záver prednáškového bloku odznela veľmi zaujímavá informácia, týkajúca sa Svätého roka. Keď v roku prípadne dátum 25. júla na nedeľu, ten rok vyhlasuje katedrála v Santiagu Svätý rok. Prvýkrát sa tak stalo v roku 1126 na podnet pápeža Calixta II. Najbližší Svätý rok bude v roku 2021. Na slávnostnom otvorení konferencie vystúpil so svojím príspevkom i veľvyslanec Španielskeho kráľovstva na Slovensku, J. E. Félix Valdés Valentín-Gamazo, a viceprimátor mesta Nitry Ján Vančo.

Odborným garantom sekcie umenia bol riaditeľ Ústavu stredoeurópskych jazykov a kultúr, prof. PhDr. Tibor Žilka, DrSc., a odbornou garantkou sekcie cestovného ruchu bola vedúca Katedry cestovného ruchu PhDr. Zuzana Palenčíková, PhD. O prípravu, organizáciu a realizáciu konferencie sa starali PhDr. Ján Gallik, PhD., Mgr. Dominika Tekeliová, PhD., a Ing. Lucia Hrubalová, PhD., pričom im výrazne pomáhali i doktorandky ÚSJ (Mgr. Lenka Tkáč-Zabáková a Mgr. Hanka Guzmická) a Mgr. Monika Nozdrovická so študentkami z ÚSJ a KCR.

Súčasťou konferencie bola i vernisáž výstavy v KC ZOBOR pod názvom Cesta – putovanie po Jakubskej ceste do Compostely ako moste národov Európy (3 333 km). Úžasnými piesňami – modlitbami v rôznych jazykoch spríjemnila vernisáž Jana Orlická s klavírnym sprievodom Petra Jankecha. Kurátorkou výstavy a zároveň garantkou výtvarnej sekcie bola PaedDr. Eva Lehotáková, PhD., pričom vystavované fotografie z rôznych regiónov Európy boli zachytené

Keď v roku prípadne dátum 25. júla na nedeľu, ten rok vyhlasuje katedrála v Santiagu Svätý rok. Prvýkrát sa tak stalo v roku 1126 na podnet pápeža Calixta II. Najbližší Svätý rok bude v roku 2021.

né na svätojakubskej ceste do Santiagu de Compostela objektívom Jána Knapíka a Gerharda Weaga. Výstava bola sprístupnená širokej verejnosti do 21. novembra 2016, pričom od 17. októbra do 1. novembra 2016 prebiehala aj v OC Mlyny.

Vo štvrtok ráno nasledovalo požehnanie pútnického bodu Jakubskej cesty Nitra – Zobor.

Konferencia i výstava dala svojim interdisciplinárnym zameraním súčasnému človeku nielen podnet uvažovať o sebe samom a o vzťahoch, ktoré v spoločnosti buduje, ale odhaľovala aj krásu ako dôležitú duchovnú a estetickú kategóriu spoločenského, kultúrneho či

duchovného života. Túto úlohu v rámci konferencie na seba prebrali spomenuté sekcie zamerané na reflexiu umenia inšpirovaného motívom svätojakubskej cesty v národnom i nadnárodnom kontexte a vo veľkej miere aj sekcia cestovného ruchu, ktorá predstavila svätojakubskú cestu ako produkt kultúrneho a náboženského cestovného ruchu, pričom sa pokúsila poukázať na diverzitu kultúrneho dedičstva a význam kultúrnych trás Rady Európy v kontexte rozvoja kultúrneho cestovného ruchu.

Foto: András Kelemen, Lucia Hrubalová, Gerhard Weag, Milan Šajgalík

Mladý prekladateľ už po štvrtýkrát

„Rovnako ako aj minulý rok, niekoľko študentov nášho gymnázia sa zúčastnilo na slávnostnom vyhlásení výsledkov súťaže Mladý prekladateľ. V budove školy nás hneď privítali príjemné a milé študentky Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre a zaviedli nás do auly. Organizátori sa postarali o zaujímavý program, ktorý pripravili študenti univerzity. Preukázali svoj talent v speve a hre na hudobné nástroje. Tohtoročný program bol doplnený aj o rozprávanie študentov, ktorí sa zúčastnili tejto súťaže v minulých ročníkoch a teraz sú študentmi UKF v odbore translatológie. Hlavným bodom programu bolo odovzdávanie cien. Výherné preklady boli prednesené a ocenené. Organizátori nás nenechali hladovať a prichystali pre nás aj chutné občerstvenie. Aj tento rok sme sa cítili veľmi príjemne a určite sa do súťaže zapojíme aj v budúcich ročníkoch.“ - takto bude na 11. november 2016 spomínať Paula Rotíková z Gymnázia v Želiezovciach. Prečo bol tento deň pre niektorých študentov výnimočný?

Katedra translatológie Filozofickej fakulty UKF v Nitre sa po úspešných ročníkoch rozhodla opäť ponúknuť možnosť vyskúšať si, aké je to byť prekladateľom - usporiadala už 4. ročník súťaže Mladý prekladateľ. Projekt je určený pre študentov stredných škôl a gymnázií Nitrianskeho kraja, ktorí ovládajú cudzí a materinský jazyk na veľmi dobrej úrovni a chcú si konfrontovať svoje jazykové schopnosti a ešte pravdepodobne neobjavené prekladateľské zručnosti so svojimi kolegami z iných škôl. Tento rok sa do súťaže prihlásilo a aktívne zapojilo rekordne veľa študentov: dostali sme až 172 prekladov zo 14 zúčastnených škôl (pre porovnanie: 1. ročník súťažilo 24 študentov z 8 škôl, 2. ročník 76 študentov z 12 škôl, 3. ročník takmer 100 študentov z 13 škôl). Študenti si mohli vybrať text na preklad v jazyku anglickom, nemeckom, španielskom a ruskom, niektorí súťažili v dvoch. Prekladali doma, príp. v škole, mohli využívať konzultácie, slovníky, encyklopédie, paralelné texty tak ako

profesionálni prekladatelia. Preklady nám potom zaslali na našu adresu a čakali na výsledky. Tohtoročné slávnostné vyhodnotenie súťaže sa uskutočnilo 11. novembra 2016 v aule UKF v Nitre. Slávnostné vyhlásenie výsledkov súťaže otvoril dekan FF UKF v Nitre prof. PaedDr. Bernard Garaj, CSc. a vedúca Katedry translatológie Mgr. Emília Perez, PhD. Na vyhodnotenie prišlo naozaj mnoho študentov a ich učiteľov od Topoľčian až po Nové Zámky, od Šale až po Želiezovce. Všetci boli zvedaví na výsledky. Niektorí by si mohli spochybniť prácu poroty a myslieť si, že z takého množstva nemožno vybrať ten „naj“, veď preklady museli byť totožné, príp. sa líšiť len minimálne. Avšak každý preklad bol svojím spôsobom originál a reflektoval prácu s textom daného študenta. Študenti sa zamýšľali a riešili množstvo prekladateľských úskalí, ako napr. preklad mena hlavnej postavy (Mike – Michal – Miško – Miško Igelitka) alebo preklad reálií. Všetci sa pravdepodobne zhodli na tom, že pri preklade ovládať jazyky nestačí, a že proces prekladu nie je taký jednoduchý, ako na sa prvý pohľad zdá.

Odborné komisie zastúpené Dr. Vlastimilom Pulčárom a doc. Evou Dekanovou (RJ), Dr. Ľubošom Törökom (SJ), Dr. Soňou Hodákovou (NJ), Dr. Katarínou Welnitzovou a Dr. Emíliou Perez (AJ) dôsledne prečítali každý zaslaný preklad a rozhodli o nasledovných výsledkoch:

Projekt je určený pre študentov stredných škôl a gymnázií Nitrianskeho kraja, ktorí ovládajú cudzí a materinský jazyk na veľmi dobrej úrovni a chcú si konfrontovať svoje jazykové schopnosti a ešte pravdepodobne neobjavené prekladateľské zručnosti so svojimi kolegami z iných škôl.

V kategórii Ruský jazyk prvé miesto získala Paula Rotíková (Gymnázium Želiezovce), druhé a tretie miesto zostalo neudelené. V kategórii Španielsky jazyk obsadil prvé miesto Miloš Šiška (Gymnázium Párovská, Nitra), druhé miesto Karolína Šudiová (Gymnázium Párovská, Nitra), tretie miesto porota neudelila. Kategórii Nemecký jazyk zvíťazila Pavlína Víteková (Piaristické gymnázium Jozefa Kalazanského, Nitra), druhé miesto patrilo Dominike Zabákovej (Piaristické gymnázium Jozefa Kalazanského, Nitra) a tretie Bibiane Berákovéj (Gymnázium Vráble). V kategórii Anglický jazyk získala prvé miesto Kristína Hložková (Gymnázium Golianova, Nitra), druhé Lucia Barcziová (Gymnázium Juraja Fándlyho, Šaľa) a Adrián Hudec (Gymnázium Golianova, Nitra) a tretie Dominika Vanyová (Gymnázium sv. Cyrila a Metoda, Nitra) a Lenka Judinová (Obchodná akadémia, Zlaté Moravce).

Počas programu sa predstavili bývalí účastníci súťaže a terajší študenti KTR Michaela Stachová, Simona Galisová, Matej Martinkovič, Xénia Kiliánová, Anna Kompasová a Adam Hamara, ktorí v rozhovore s doktorandkou Mgr. Zuzanou Jánošíkovou priblížili stredoškolské štúdium na katedre. Medzinárodne uznávané logo EMT dáva Katedre translatológie FF UKF v Nitre jedinečný punc, ktorý zaručuje, že učelia a podmiienky pre štúdium sú na vysokej úrovni. Budeme poctení, keď tieto preklada-

teľské nádeje budú svoj talent rozvíjať práve na Katedre translatológie FF UKF v Nitre. Program slávnostného vyhlásenia výsledkov spestrila svojím spevom a vlastným klipom študentka 1. roč. KTR Andrea Juhášová, ďalej spevom a hrou na gitaru študent 2. ročníka Jakub Mikula a výstavou obrazov z vlastnej tvorby študentka 1. roč. KTR Michaela Štefanková. Výherné preklady predniesli študenti KTR Simona Sklenárová, Emma Ploth, Filip Fekete a Ema Malíšková.

A aké dojmy mali zo súťaže ostatní?

„Súťaž Mladý prekladateľ bola pre mňa novou skúsenosťou aj z toho dôvodu, že je to asi jediná súťaž v okolí, ktorá dáva šancu mladým nádejným prekladateľom bližšie sa oboznámiť s týmto povoláním. Jej podstata spočíva nielen v samotnom preklade, ale aj v tvorivosti, využití fantázie a v snahe preložiť text tak, aby bol čo najatraktívnejší pre čitateľa. Za túto skúsenosť a šancu zapojiť sa do tejto súťaže som veľmi vďačná aj mojej pani profesorke a veľká vďaka za nás študentov patrí aj organizátorom za ich nápad, chuť, čas a námahu pri realizácii Mladého prekladateľa.“

**Dominika Zabáková,
Piaristické gymnázium sv. Jozefa
Kalazanského Nitra**

„Jazyky, hlavne angličtina a nemčina sa mi vždy veľmi páčili. Mojou motiváciou učiť sa ich je určite štúdium alebo neskôr aj práca v zahraničí. Vyhrať súťaž Mladý prekladateľ za nemecký jazyk bolo pre mňa veľmi motivujúce a zároveň nečakané prekvapenie, za ktoré som nesmierne vďačná. Súťaž mi dodala nové skúsenosti, chuť ďalej sa zlepšovať a napredovať, čo ma veľmi teší, ďakujem!“

**Pavlína Víteková,
Piaristické gymnázium sv. Jozefa
Kalazanského Nitra**

„Som veľmi rád, že sa v tomto ročníku UKF rozhodla ponúknuť možnosť prekladu zo španielskeho jazyka. Nakoľko som sa o translatológiu (predovšetkým o preklad) zaujímal už dlhší čas, táto súťaž bola pre mňa možnosť vyskúšať si naštudované poznatky o preklade v praxi. Čo sa textu týka, kladné hodnotenie si zaslúži výber témy, ktorá sa zaoberá vplyvom translatológie na mládež, čo je dnes veľmi aktuálne. Pevne verím, že UKF bude s touto súťažou pokračovať aj naďalej.“

**Miloš Šiška,
Gymnázium Párovská, Nitra**

„Vo svojom mene aj v mene všetkých našich študentov sa Vám chcem/-e úprimne poďakovať za súťaž Mladý prekladateľ, ktorá spája v sebe nielen jazyk, ale aj hravosť a tvorivosť, krásne prvé aj druhé miesto v nemčine a dnešné vyhodnotenie a výborný program! Pre nás je Mladý prekladateľ - či už vyhrávame alebo nie - jednoznačne srdcovou záležitosťou! Ďakujeme zaň!“

**Hana Šuchová,
pedagóg na Piaristickom gymnázii
sv. Jozefa Kalazanského v Nitre**

„Chcem sa Vám ešte raz poďakovať za prácu, ktorú ste odvedli pri organizovaní súťaže Mladý prekladateľ. Keďže ja sama sa na našej škole podieľam na realizácii niektorých projektov, viem, koľko úsilia a času to stojí. O to viac si vážim, že ste po skončení podujatia zostali s nami a ochotne ste odpovedali na naše otázky - čo mimoriadne ocenili aj naši študenti. Prajeme celému Vášmu kolektívu veľa chuti do ďalšej práce a veľa dobrých, učeniacich študentov.“

**Alena Rakovská,
pedagóg na Gymnázium J. Kráľa,
Zlaté Moravce**

Organizátorky súťaže Mladý prekladateľ Dr. Katarína Welnitzová a Dr. Soňa Hodáková ďakujú svojim kolegom Mirovi Fedorovi, Radekovi Bezvodovi a Tomášovi Páleníkovi za pomoc pri realizácii projektu, študentom Katedry translatológie za aktívnu účasť, svojim kolegom a rodinám za podporu a všetkým zúčastneným školám za prejavovaný záujem o projekt, osobnú účasť na slávnostnom vyhlásení výsledkov a za milé reakcie. Pravdepodobne doteraz najvyšším ocenením za ich prácu bol Ďakovný list dekana FF UKF prof. PaedDr. Bernarda Garaja, CSc., ktorý im ho 8. decembra 2016 osobne odovzdal pri oceňovaní pracovníkov fakulty. Ďakujeme!

Foto: Radek Bezvoda

Prapolievka a CERN

Dňa 7. novembra 2016 mohlo takmer 60 žiakov stredných škôl, zamestnanci a študenti našej univerzity, ale aj verejnosť obohatiť svoj deň o „prapolievku“, ktorá ich zaviedla do sveta, pre väčšinu z nás skrytého a nepoznaného. V rámci Týždňa vedy a techniky totiž na Fakulte prírodných vied prednášal doc. RNDr. Boris Tomášik, PhD., z Katedry fyziky Fakulty prírodných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Jeho prednáška niesla názov Prapolievka a CERN. V rámci svojej prednášky oboznámil žiakov s urýchľovačom LHC v CERNe. V ňom môžeme dosiahnuť najvyššiu energiu a vytvoriť tak horúcu hmotu, s ktorou môžeme robiť pokusy a niečo o nej zistiť. Poslucháči sa takisto mohli dozvedieť, že takúto horúcu hmotu dokážeme dnes vo veľmi malých množstvách vytvoriť zrážaním ťažkých atómových jadier. Zaujímavosťou pre žiakov bolo určite aj zistenie, že takáto hmotu existuje len krátky okamih času okolo 0,000 000 000 000 000 000 000 1 sekundy. Pričom jej rozmery sú asi 0,000 000 000 000 000 01 m a teplota zhruba 2 000 000 000 000 stupňov.

Hoci prednáška trvala niečo viac ako hodinu, doc. Tomášik vedel svojím zameraným prednesom udržať pozornosť žiakov po celý čas a my dúfame, že ich zaujal natoľko, že sa v marci budúceho roku zúčastnia projektu MASTERCLASSES.

Foto: LB

Jesenná škola strojového prekladu

Dňa 18. novembra 2016 sa na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre po prvýkrát konala Jesenná škola strojového prekladu. Na tomto jedinečnom podujatí celoslovenského charakteru participovali profesionálni prekladatelia z rôznych oblastí prekladateľskej činnosti: úradní prekladatelia z celého Slovenska, bývalí prekladatelia z Generálneho sekretariátu Rady EÚ a EP, absolventi prekladateľstva a tlmočníctva UKF v Nitre a iní profesionálni prekladatelia.

Náplňou Jesennej školy bolo okrem diskusie o (ne-) potrebe strojového prekladu v prekladateľstvom priemysle aj profesionálne posteditovanie strojového prekladu z anglického a nemeckého jazyka do materinského jazyka - slovenčiny. Predmetom odbornej rozpravy bola taktiež problematika kvality strojového prekladu, ktorú samotní účastníci hodnotili pre odborný, administratívny a publicistický štýl daných textov v špeciálnom posteditovacom prostredí vyvinutom na Katedre informatiky FPV UKF v Nitre.

Jesenná škola strojového prekladu sa konala pod záštitou Katedry translatológie FF UKF v Nitre, Katedry informatiky FPV UKF v Nitre a Asociácie prekladateľských spoločností Slovenska. Táto jedinečná spolupráca vznikla v rámci riešenia grantov podporovaných vedeckou grantovou agentúrou MŠVVaŠ SR a SAV Evalvacia strojového prekladu (VEGA 1/0559/14) a agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. APVV-14-0336 Typológia chýb strojového prekladu do slovenčiny ako flektívneho typu jazyka.

Foto: Radek Bezvoda

Vedecký jarmok

V utorok 8. novembra 2016 desať katedier a ústavov Fakulty prírodných vied pripravilo pre verejnosť i školákov Vedecký jarmok. V Galérii Mlyny malo 1500 záujemcov možnosť vyskúšať si vedu na vlastnej koži. Návštevníci s matematikmi objavili víťaznú stratégiu, vyriešili hlavolamy a nakreslili ten najmatematickejší obrázok, s chemikmi nazreli do čarovného kotlíka a odhalili jeho tajomstvá, s ekológmi sa pozreli na svet očami dravca. Geografi záujemcom pomohli nájsť pirátsky poklad, vytvoriť si vlastnú mapu, či spoznať svet, informatici ich zoznámili s minibotmi, ktorí rozumejú len reči farieb, zaviedli ich na súťaž Mini Sumo Bot, či im predviedli Selfbota. S biológmi si vedci užili zaujímavé biologické aktivity a vedecké pokusy a na fyzike im ukázali, že fyzika môže byť nielen horúca, ale aj mrazivá. A nakoniec im na manažmente ukázali, že byť úspešným a bohatým je trendy.

Foto: LB

VIKTÓRIA ŠUTOVÁ

študentka 2. ročníka
bakalárskeho štúdia,
Ošetrovateľstvo, Fakulta
sociálnych vied a zdravotníctva

Moje začiatky v Slovenskom Červenom kríži siahajú do obdobia štúdia na strednej škole. Navštevovala som Gymnázium v Nových Zámkoch, kde som sa v roku 2011 stala členkou Skupiny Mládeže SČK. Postupne som sa začala oboznamovať s národnými projektmi Mládeže SČK. Ako prvé ma oslovili dva projekty, a to HIV/AIDS prevencia a projekt zameraný na vzdelávanie prvej pomoci a humanitu v materských školách – projekt Dorotka a jej priatelia. Postupom času som sa stala aj ich lektorkou. Okrem činnosti v oblasti projektov v súčasnosti zastupujem Mládež SČK aj ako prezidentka Mládeže SČK.

Spolu s Prezidiom Mládeže SČK, ktoré tvorí prezident, I. a II. viceprezident a dvaja členovia koordinujeme činnosť územných rád Mládeže SČK vo viac ako 20 mestách na Slovensku. Okrem organizovania národných kurzov pre dobrovoľníkov a členov Mládeže SČK, pripravujeme zasadnutia Rady Mládeže SČK, ktoré sa konajú dvakrát do roka. Stretávajú sa na nich zástupcovia jednotlivých územných rád Mládeže SČK, ktorí spoločne s nami riešia aktuálne dianie, jednotlivé projekty a smerovanie Mládeže SČK na ďalšie obdobie, a to aj v medzinárodnom meradle. Podieľame sa tiež na rozvoji Mládeže SČK. Snažíme sa zakladať lokálne pôsobiace mládeže, a tým rozširovať nielen našu členskú základňu. Naším hlavným cieľom je ukázať mladým ľuďom zmysel dobrovoľníctva, a rovna-

Medzi študentmi, ktorých v novembri pri príležitosti Medzinárodného dňa študentov ocenil rektor univerzity a o ktorých sme vás informovali v minulom čísle, sú aj Mgr. Anna Šarocká, Viktória Šutová a Mgr. Ivan Vasiľovský. Zaujalo nás, čomu sa venujú, či už popri štúdiu, vo svojom voľnom čase alebo v rámci štúdia. Preto sme ich poprosili o bližšie informácie.

Mgr. Jana Krajčovičová, foto: LB

Viktória je členkou Slovenského Červeného kríža od roku 2011. V súčasnosti vedie organizačnú zložku Mládež na poste prezidentky. Svojou činnosťou pomáha k šíreniu humanitu v štruktúrach mladých ľudí, prispieva k zvýšeniu vzdelania verejnosti a tak tiež vytvára pre mnohých mládežníkov na Slovensku priestor pre účelné trávenie voľného času. Počas jej pôsobenia na poste prezidentky zaznamenala Mládež rast a udržuje si status jednej z najväčších mládežníckych organizácií v SR. Jej činnosť je frekventovane propagovaná a prispieva k budovaniu atraktivity odboru Ošetrovateľstvo a dobrého mena UKF v Nitre.

*Som nesmierne šťastná
a hrdá na to, že môžem
byť súčasťou veľkej
červenokrížskej
rodiny.*

ko aj to, ako môžu efektívne využiť svoj voľný čas v prospech druhých, ktorí veľakrát potrebujú práve našu pomoc. V rámci medzinárodného poľa sa pravidelne zúčastňujeme Európskych kooperačných stretnutí mládeže Červeného kríža/Červeného polmesiaca a Medzinárodných konferencií Červeného kríža, kde má svoje významné postavenie aj mládež. Na poslednej z nich nás reprezentoval I. viceprezident Mládeže SČK, študent 3. ročníka Katedry klinických disciplín a urgentnej medicíny FSVaZ UKF v Nitre Jakub Medveď.

Rok 2017 je pre Slovenský Červený kríž veľmi významný, nakoľko sa v tomto roku uskutoční Snem SČK, ktorý sa koná každé 4 roky. Snem SČK so sebou prinesie nie len voľbu najvyšších funkcionárov SČK, ale najmä ďalšie smerovanie SČK, ktorého neodmysliteľnou súčasťou je aj Mládež SČK.

V roku 2017 by sme okrem národných kurzov a kampaní radi pripravili koncepciu nového projektu mládeže, zameraného na zdravý životný štýl a prostredníctvom neho upriamili pozornosť nielen na zdravé stravovanie a šport, ale aj na nemenej dôležitú psycho-sociálnu podporu ľudí zo sociálne slabších skupín.

V súčasnosti prebieha kampaň Hodina o Červenom kríži, ktorej hlavným cieľom je oboznámiť širokú verejnosť o najväčšej dobrovoľníckej organizácii a jej aktivitách po celom svete. Neodmysliteľnou súčasťou kampane je 7 princípov, ktorými sa naše hnutie riadi. Sú nimi: humanita, nestrannosť, neutralita, nezávislosť, dobrovoľnosť, svetovosť a jednota. 7 slov, ktoré robia našu organizáciu výnimočnou, 7 slov, ktoré menia životy iným. Práve naša činnosť, ktorá pomáha nespočetnému množstvu ľudí, robí môj život zmysluplným a som nesmierne šťastná a hrdá na to, že môžem byť súčasťou veľkej červenokrížskej rodiny.

Ilustračné foto: Deň otvorených
dverí na FSVaZ UKF v Nitre

Účinok akrylamidu AA, ktorý má karcinogénne, teratogénne, genotoxické a neurotoxické vlastnosti, na mikroskopickú stavbu kostného tkaniva nebol doposiaľ popísaný.

ANNA ŠAROCKÁ

študentka 2. ročníka
doktorandského štúdia,
Molekulárna biológia, Fakulta
prírodných vied

Vo svojej dizertačnej práci sa venujem vplyvu vybraných neurotoxínov (akrylamid, etanol) na mikroštruktúru kostného tkaniva myší.

Kostné tkanivo je zo všetkých spojivových tkanív najviac diferencovaným typom tkaniva. Počas života jedinca sa uskutočňuje v kostiach neustála prestavba, t.j. trvalé odbúravanie, ale aj opätovná novotvorba kostného tkaniva, ktorá je ovplyvňovaná okrem iného príjmom potravy jedinca.

Akrylamid AA je priemyselnou chemikáliou používanou na výrobu polyakrylamidu. Vzniká pri tepelnom spracovaní potravín bohatých na karbohydráty ako sú zemiaky, detská výživa, káva, olivy, kypriaci prášok. Sú známe jeho karcinogénne, teratogénne, genotoxické a neurotoxické vlastnosti. Účinok AA na mikroskopickú stavbu kostného tkaniva však nebol doposiaľ popísaný.

Etanol je bezfarebná kvapalina, ktorá má mierny, skôr príjemný zápach podobný vôni vína či whisky a pálivú chuť. Pôsobí ako neurotoxín, bráni tvorbe antidiuretického hormónu, spôsobuje vazodilatáciu vedúcu k ortostatickej hypotenzii, zvyšuje toxicitu mangánu a ortuti v krvnom obeh a chronickú alkoholovú myopatiu. V kostnom tkanive etanol indukuje zmeny v minerálnej homeostáze, regulácii vápnika v organizme a taktiež spôsobuje mechanické poškodenie kvôli strate hmotnosti. Okrem toho spôsobuje zvýšenú kostnú resorpciu izolovanými osteoklastmi a zníženú diferenciáciu osteoblastov.

V dňoch 19. - 21. septembra 2016 sa konal XVII. ročník Medzinárodnej konferencie Risk Factors of Food Chain na Fakulte Biológie a Agrikultúry, Univerzite v Rzeszow-e v Poľsku pod záštitou nasledovných univerzít: SPU v Nitre (Slovenská republika), Pedagogická univerzita v Krakowe, Univerzita Rzeszow v Rzeszowe (Poľsko) a Szent István Univerzita v Gödöllő (Maďarsko). Medzinárodná konferencia sa každoročne venuje bezpečnosti potravín a vplyvu rôznych toxínov vyskytujúcich sa v potrave na živočíšny organizmus.

Cieľom našej práce bolo analyzovať vplyv subakútnej perorálnej aplikácie (p.o.) AA na mikroskopickú stavbu stehnových kostí laboratórnych myší. V našom experimente boli použité adultné samce myší línie Swiss vo veku 12 týždňov, ktorým bol p.o. podaný AA v troch dávkach (1 mg/kg živej hmotnosti - ž.h.) v priebehu 48 hod. U experimentálnej skupiny (E) sme v stredovej časti kompakty zaznamenali vyšší počet intaktných sekundárnych osteónov a taktiež viac resorpčných dutín v pars anterior pri perioste. Veľkosť cievnych kanálikov primárnych osteónov a sekundárnych osteónov bola signifikantne menšia ($P < 0,05$) u skupiny E. V špongióznom kostnom tkanive sme u experimentálnej skupiny (E) zaznamenali signifikantne vyššie hodnoty ($P < 0,05$) relatívneho objemu špongiózneho kosti, hrúbky trabekúl a počtu trabekúl, ako aj štatisticky významne nižšie hodnoty separácie trabekúl v porovnaní s kontrolnou skupinou.

Cena rektora jej bola udelená za získanie prvého miesta v posterovej sekcii medzinárodnej vedeckej konferencie „Risk Factors of Food Chain“, ktorá sa konala 19. - 21. 9. 2016 v Rzeszowe (Poľsko) za príspevok „Šarocká et al.: Changes in femoral bone structure of mice after a subacute exposure to acrylamide“.

Mgr. Anna Šarocká
pri práci v laboratóriu
molekulárnej biológie

Podarilo sa nám vyriešiť stovky menších, ale aj závažnejších problémov.

IVAN VASIĽOVSKÝ

študent 3. ročníka
doktorandského štúdia, Športová
edukológia, Pedagogická fakulta

Moja púť na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre začala už v roku 2009 na Katedre telesnej výchovy a športu. V tom období som určite nečakal ako sa moje štúdium natiahne, teda do roku 2017 a budem držiteľom tohto ocenenia už štvrtý rok za sebou. Vždy som inklinoval k rôznym mimoškolským aktivitám, ktoré do druhého ročníka bakalárskeho štúdia vyplňal hlavne šport. Na začiatku druhého ročníka som kandidoval do Akademického senátu UKF v Nitre, kde ma následne študenti aj zvolili. Týmto spôsobom by som sa rád opakovane poďakoval za zvolenie, keďže mi otvorili dvere do sféry, v ktorej som sa skutočne našiel.

Následne ma prijali do občianskeho združenia Študentský parlament UKF v Nitre, kde nastalo moje angažovanie sa do procesov riadenia univerzity, pomoci študentom so štúdiom a tiež v organizovaní rôznych kultúrno-spoločenských podujatí. Aj vďaka spomínanej aktivite som bol v roku 2013 zvolený za predsedu Študentského parlamentu UKF v Nitre. Týmto zvolením sa spustila vlna, ktorá mi otvorila dvere aj na miesta, o ktorých som si dovtedy myslel, že sú pre študentov neprístupné. Opak bol pravdou a zistil som, že vedenie fakúlt spoločne s rektorátom vítali naše pripomienky k štúdiu a spoločnými silami sa nám vo väčšine prípadov podarilo vyriešiť stovky menších, ale aj závažnejších problémov. V tom období som sa stal členom predsedníctva Akademického senátu UKF v Nitre, členom Kolégia rektora UKF v Nitre a tiež členom v niekoľkých dôležitých komisiách na našej alma mater, kde som zastával funkciu oponenta zo strany študentov. V roku 2015 na návrh Akademického senátu univerzity a následným zvolením vtedajším ministrom školstva pánom Jurajom Draxlerom som sa stal členom správnej rady UKF v Nitre.

Popri spomínaných mimoškolských aktivitách a dobrovoľníctve sa mi podarilo úspešne ukončiť magisterské štúdium, počas ktorého som si podal prihlášku aj na štúdium doktorandské. Na prijímacom pohovore som bol úspešný a od septembra 2014 som nastúpil na tretí stupeň štúdia na UKF v Nitre s dizertačnou prácou „Zmeny svalovej nerovnováhy u mladých atlétov vplyvom balančných cvičení.“ Táto téma pozostávala z celoročného výskumu na základnej škole so športovým zameraním, počas ktorého sme aplikovali rôzne

Cena rektora mu bola udelená za úspešnú reprezentáciu univerzity a aktívne organizovanie celouniverzitných podujatí pod záštitou Študentského parlamentu UKF a za preukazovanie precíznej práce a zodpovednosti v ŠP UKF na pozícii podpredsedu.

balančné pomôcky, ako sú BOSU, fitlopta a overbal, do štandardných osnov telesnej a športovej výchovy. Počas tohto štúdia sa nám podarilo publikovať niekoľko vedeckých a odborných publikácií evidovaných v medzinárodných databázach Web of Knowledge a Scopus, ktoré za rok 2015/2016 ocenil aj pán rektor Cenou rektora. Neoddeliteľnou súčasťou štúdia bola aj výučba rôznych praktických predmetov ako Kondičná príprava, Úpolové športy, Kondičné a koordinačné základy športu, či Nových foriem gymnastiky.

V najbližšom období ma čaká otázka mojej budúcnosti, a to či zabojovať o miesto na našej univerzite alebo odísť rozvíjať svoju osobnosť do súkromnej sféry. Sám neviem, čo je lepšie, ale viem, že to nezáleží len na mne. V každom prípade som nesmierne šťastný, že som mohol byť súčasťou tejto univerzity a zároveň vďačný za poskytnuté možnosti, ktoré som hádam dobre využil.

Októberfest, podujatie spoluorganizované Študentským parlamentom UKF v Nitre

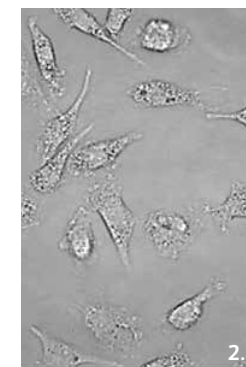
V KOSTIACH TO ŽIJE ALEBO ŽILO

Spoločne odkrývajú tajomstvá
kostí a objavujú nové možnosti
aplikácií od historických vied
až po medicínu.

Predstavujeme vedecký
tím, ktorý realizuje výskum
v Laboratóriu molekulárnej
biológie v priestoroch
Fakulty prírodných vied.

1.

*Prví na svete exaktne
dokázali prítomnosť
osteoporózy na kostiach
historických zvierat.*

2.

Prečo skúmame kosti?

Kosti sú životne dôležité a v mnohých ohľadoch výnimočné orgány. Už na základnej škole sa učíme, že tvoria oporu nášho tela. Kosti však majú oveľa viac funkcií, bez ktorých by sme mali problémy s činnosťou srdca, pohybom svalov či zrážaním krvi a dokonca aj so sluchom (kosti sa podieľajú na prenose zvuku v strednom uchu). V kosti to doslova žije, i keď máme často krátko predstaviť si, že kosti sú živé. Okrem chorobných stavov kosti nevnímame, i keď odbúravanie kosti a jej opätovná syntéza sa uskutočňuje aj v tejto chvíli asi na milióny miest na našej kostre. Kost dokonca aktívne reaguje na viaceré podnety z okolia. Mnohé procesy v kostiach nie sú úplne preskúmané, k čomu prispievajú ich neobyčajné vlastnosti - kosti sú tvrdé, obsahujú aj veľa typov buniek a ich štúdium je komplikovanejšie. Na našom pracovisku sme sa však rozhodli zobrať tento fakt ako výzvu a začali sme realizovať komplexný výskum kosti a kostného tkaniva človeka a rôznych druhov živočíchov.

Ako realizujeme náš výskum?

V našich laboratóriách analyzujeme kosti na rôznych úrovniach – na makroskopickú úroveň sledujeme anatomicko-morfologické parametre kosti, na mikroskopickú úroveň sa pozeráme do vnútra kosti a analyzujeme jej mikroštruktúru, na bunkovej úrovni kultivujeme kostné bunky v médiu, a napokon na molekulárnej úrovni analyzujeme gény, ktoré ovplyvňujú procesy v kostnom tkanive. Pracujeme s kostami a kostnými bunkami živočíchov rôznych druhov, aj s ľudskými, skúmame však aj historické kosti, nájdené na pohrebiskách v rámci archeologických prieskumov.

Na analýzu mikroštruktúry kosti využívame špecializované mikroskopy. Z kúska kosti najskôr zhotovíme preparát, ktorý následne pozorujeme a hodnotíme mikroskopickú stavbu na priereze kosti. Najmodernejšia technológia v tejto oblasti zahŕňa analýzu 3D obrazu kosti, ktorý získame pomocou počítačovej tomografie. Ide o technológiu podobnú CT vyšetreniu v nemocnici, avšak zoptimalizovanú pre výskumné účely. Ak chceme detailne skúmať procesy na úrovni buniek,

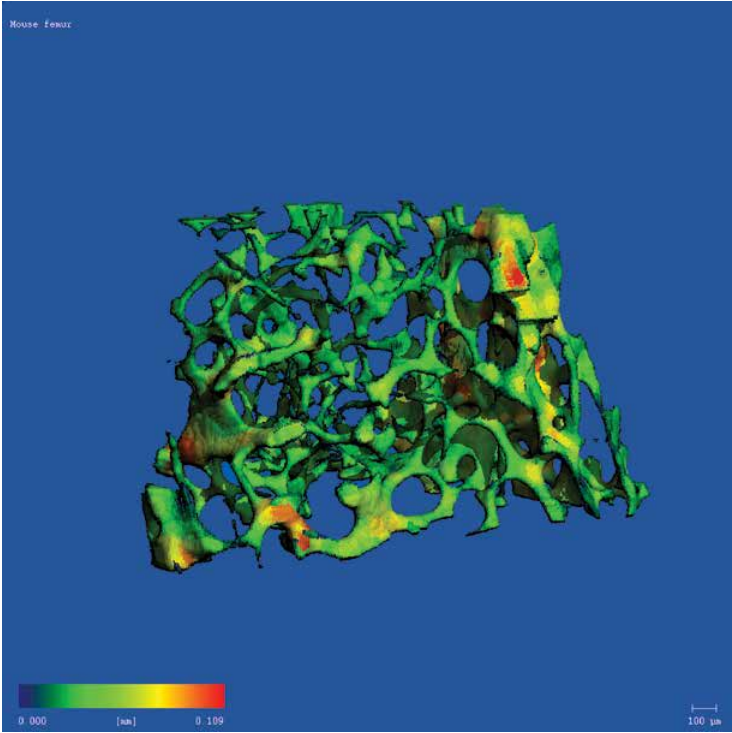
3.

4.

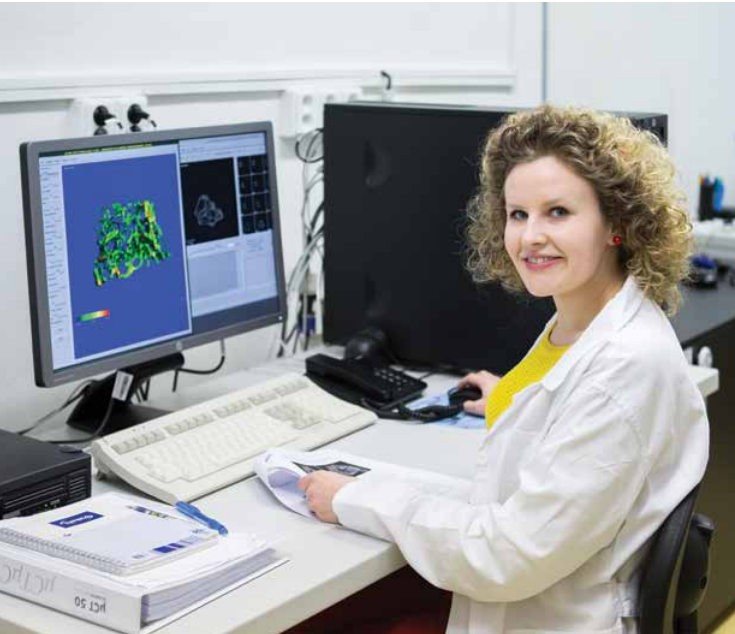
1. Odber vzorky historickej kosti
2. Kultivované kostné bunky
3.-4. Kultiváciou kostných buniek
RNDr. Krajčovičová a Mgr. Lukáčová skúmajú
procesy, ktoré v bunkách prebiehajú

získame kostné bunky a priamo ich kultivujeme v médiu. V takýchto podmienkach in vitro môžeme sledovať ako bunky rastú, reagujú na chemické látky z okolia a môžeme ich donútiť, aby vytvorili kosť, podobne ako v prirodzených podmienkach. Väčšina procesov v kosti je ovplyvnená geneticky – je preto zaujímavé skúmať gény, ktoré kódujú napríklad stavebné bielkoviny kosti alebo dôležité regulačné proteíny. Zmeny v týchto génoch môžu ovplyvniť štruktúru aj funkciu kosti. Najčastejšie ide o zmeny v DNA – mutácie alebo zmeny v samotnej aktivite génov. V laboratóriu vieme tieto zmeny identifikovať nielen štandardnými molekulárno-genetickými metódami, ale aj s využitím najmodernejších technológií sekvenovania „novej generácie“ a tiež použitím čipovej technológie, ktorú odborné nazývame microarrays. Pomocou týchto metód môžeme odhaliť, ktoré gény sú v kostných bunkách v daných podmienkach a čase aktívne a ktoré nie. Aplikáciou spomenutých metód alebo ich kombináciou vieme o kosti zistiť množstvo informácií.

Priestorové (3D) zobrazenie špongiózneho kosti, zdroj: Mgr. Kováčová

Najmodernejšia technológia v tejto oblasti zahŕňa analýzu 3D obrazu kosti.

←← Mgr. Kováčová analyzuje priestorovú štruktúru kosti pomocou počítačovej tomografie

← Odber historických vzoriek pre DNA analýzu prebieha v sterilných podmienkach. Vzorku odoberá Mgr. Šranko.

↓ RNDr. Babosová a prof. Martiniaková identifikujú zmeny v kosti podľa jej mikroštruktúry

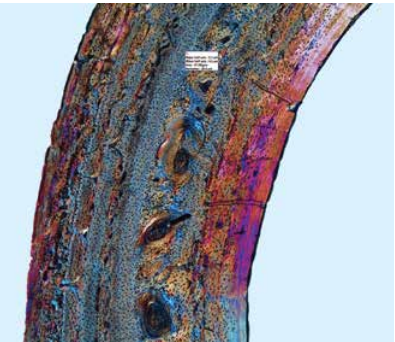
Okrem nami vyvinutých metód, samozrejme, využívame aj štandardné postupy, pomocou ktorých vieme zistiť napríklad vek jedinca v čase smrti alebo pohlavie. Najmodernejšie molekulárne metódy nám pomáhajú odhaliť geografický pôvod jedincov alebo ich príbuznosť, čím môžeme získať nové informácie o živote ľudí v minulosti. Výsledky z tejto oblasti tak môžu byť prínosné pre antropológiu, archeológiu či kriminalistiku, a preto sme ich publikovali v karentovaných časopisoch s antropologickým a forezným zameraním. Aplikáciou uvedených metód sme geneticky popísali stredoveké populácie z pohrebísk pri Nitre a analyzovali ich pôvod. K zaujímavým výsledkom tohto výskumu možno zaradiť zistenie, že stredoveká žena a dieťa, ktoré boli nájdené v jednom spoločnom hrobe, neboli príbuzní po materskej línii. Molekulárnymi metódami sme stanovili aj pohlavie jedincov, pochovaných na stredovekých pohrebiskách západného Slovenska, či v sakrálnych objektoch (napríklad v Katedrále svätého Martina v Bratislave).

Zaujímavý objekt výskumu v našich laboratóriách predstavujú kosti experimentálnych organizmov – laboratórnych myší, potkanov či králikov. Ich analýzou zisťujeme, ako kosť reaguje na rôzne látky z prostredia, ktoré sa do tela môžu dostať najmä s potravou. Keď kosť experimentálne vystavíme expozícii rôznych látok, môžeme veľmi presne identifikovať zmeny, ktoré v kosti nastanú na všetkých úrovniach od mikroskopickej až po molekulárnu. Výsledky z tejto oblasti sme publikovali v karentovaných časopisoch s veterinárnym, toxikologickým či environmentálnym zameraním. Popísali sme vplyv viacerých toxických látok - pesticídov, ťažkých kovov alebo toxínov plesní - na štruktúru a funkciu kostí. Vďaka nášmu výskumu vieme, že procesy v kosti prebiehajú rýchlejšie, než sa predtým predpokladalo – napríklad mikroskopicky viditeľné zmeny v kosti môžeme pozorovať už o jeden a pol dňa po expozícii toxínom. Niektoré kombinácie rizikových látok, prijaté v dostatočnom množstve, vedú až k vzniku osteoporózy a nepomáha ani užívanie „ochranných“ látok, napríklad antioxidantov. A keď sme pri osteoporóze – jedným z faktorov vzniku tohto multifaktoriálneho ochorenia u človeka sú aj naše gény, keďže viac ako 60 % hustoty kostí je podmienených geneticky. Tieto gény niekoho pred ochorením ochraňujú, iného posúvajú do rizikovej skupiny. Na našom pracovisku sme analyzovali viacero génov, ktoré významne ovplyvňujú procesy v kostiach. Z nich sme identifikovali niekoľko génov, ktoré súvisia so vznikom osteoporózy aj v našej populácii. V súčasnosti analyzujeme vzťahy medzi týmito génmi a pôsobením liečiv tak, aby sa na základe génov konkrétného pacienta dala pre neho vybrať tá najlepšia z dostupných možností liečby. Keďže ide o medicínsku problematiku, v rámci výskumu si veľmi ceníme spoluprácu s MUDr. Drahomírom Galbavým, PhD., odborníkom na diagnostiku a liečbu osteoporózy. Doterajšie výsledky sme už publikovali v karentovaných časopisoch a časopisoch, indexovaných v databázach WOS a Scopus, s antropologickým a medicínskym zameraním. Využitie týchto výsledkov v reálnej praxi je však zatiaľ otázkou budúcnosti.

Stredoveká žena a dieťa, nájdené v jednom spoločnom hrobe pri Nitre, neboli príbuzní po materskej línii.

Mikrofotografia prierezu kosti zachytávajúca rôznu orientáciu kolagénových vlákien

Prof. Omelka – vedúci laboratória molekulárnej biológie a manažér tímu

Čo sme doposiaľ zistili?

Jednou z prvých úloh, ktoré sme na našom pracovisku riešili, bolo popísanie mikroskopickej stavby kosti pri rôznych živočíšnych druhoch. I keď fakt, že rôzne druhy majú rôznu mikroštruktúru kostí, je známy už viac ako sto rokov, naše výsledky významne zvýšili presnosť identifikácie druhov pomocou štruktúrálnej analýzy kosti. Tieto výsledky je možné využiť napríklad pri analýzach fragmentovaných historických kostí, kde iné metódy zlyhávajú. Za zmienku stojí aj aplikácia tohto výskumu vo forezných vedách, keďže výsledky sme publikovali vo významnom karentovanom časopise, zameranom na forezné vedy, kde sú každoročne citované. Preto nás potešilo, že uvedená publikácia bola v minulom roku odporúčaná prestížnou databázou Oxford Bibliographies ako základná literatúra pre vedcov a študentov z celého sveta v oblasti histológie kosti. Do zoznamu odporúčaných publikácií pre uvedenú oblasť výskumu ju zaradil svetovo uznávaný odborník pre mikroštruktúru kosti prof. Sam D. Stout z Ohio State University (USA). Uvedená metóda sa týmto spôsobom zaradila medzi technológie, ktoré významnou mierou ovplyvnili svetový vývoj a smerovanie výskumu v oblasti histológie kosti.

Naše metódy identifikácie druhov boli tiež prevzaté do niektorých amerických učebníc foreznej antropológie. Za ďalší úspech môžeme považovať analýzu jednej výnimočnej historickej vzorky – stehrovej kosti stredovekej ovce. Mikroštruktúrnou analýzou sme na nej exaktne dokázali prítomnosť ochorenia osteoporózy. Bolo to po prvýkrát na svete, čo niekto vedecky dokázal prítomnosť tohto ochorenia na kostiach historických zvierat. Tieto výsledky sme zverejnili v publikácii, vydanej v Oxforde.

*Procesy v kosti
prebiehajú rýchlejšie,
než sa predtým
predpokladalo.*

↑ Odborní garanti tímu - prof. Martiniaková, prof. Omelka, prof. Bauerová
↕ Mladé odborné asistentky a doktorandky tímu – RNDr. Babosová, RNDr. Ďuranová, Mgr. Šarocká, RNDr. Krajčovičová, Mgr. Lukáčová, Mgr. Kováčová

↑ Sledovanie aktivity génov v kosti molekulárnymi metódami
← Chladnička v laboratóriu: molekulárne analýzy a kultivácia buniek vyžadujú finančne náročné chemikálie a médiá

S kým spolupracujeme a riešime projekty

Množstvo našich výsledkov sme získali aj vďaka spolupráci so zahraničnými a slovenskými univerzitami či výskumnými ústavmi, predovšetkým Georg-Augustovou univerzitou v Goettingene (Nemecko), Pedagogickou univerzitou v Krakove (Poľsko), Lekárskou univerzitou vo Viedni (Rakúsko), či SPU v Nitre, NPPC-VÚŽV Nitra a Archeologickým ústavom SAV v Nitre. Výskum realizujeme vďaka projektom, z ktorých za významnejšie považujeme tri medzinárodné projekty s univerzitami v Rakúsku a Poľsku, ako aj národné projekty agentúr VEGA a KEGA. Naše laboratória sme vybavili modernými prístrojmi najmä prostredníctvom projektov štrukturálnych fondov EÚ, známych pod akronymom „AgroBioTech“, „CEGEZ“, „LAGEZ“ a „Markery“, ktoré sme získali v partnerstve s SPU v Nitre alebo NPPC-VÚŽV Nitra.

Kto sme

Náš výskum realizujeme v Laboratóriu molekulárnej biológie, ktoré sa nachádza v priestoroch biologických katedier (Katedra botaniky a genetiky, Katedra zoológie a antropológie) Fakulty prírodných vied. Napriek modernému vybaveniu laboratória za všetkými výsledkami sú napokon ľudia. Výskum na makro a mikroskopickú úroveň sa realizuje pod vedením prof. RNDr. Moniky Martiniakovej, PhD., ktorá vytvorila know-how pre niektoré štrukturálne analýzy kostí a zaviedla ich na našom pracovisku. V súčasnosti tieto metódy úspešne využívajú aj RNDr. Hana Ďuranová, PhD., RNDr. Ramona Babosová, Mgr. Veronika Kováčová a Mgr. Anna Šarocká. Molekulárny výskum kostí a kostných buniek modelových organizmov a človeka prebieha pod vedením prof. RNDr. Radoslava Omelku, PhD. a zabezpečujú ho RNDr. Vladimíra Krajčovičová, PhD., Ing. Mária Adamkovičová, PhD., Mgr. Martina Lukáčová a Mgr. Patrik Šranko. Molekulárny výskum historických kostí rozbehla prof. RNDr. Mária Bauerová, PhD. spoločne s jej doktorandmi, ktorí už úspešne ukončili štúdium. My všetci spoločne odhalujeme tajomstvá kostí a objavujeme nové možnosti aplikácií od historických vied až po medicínu.

prof. RNDr. Radoslav Omelka, PhD.,
prof. RNDr. Monika Martiniaková, PhD.
Foto: LB

ČLOVEK
A KRAJINA OČAMI
ARCHEOLÓGOV

Konferencia predstavila najnovšie
trendy v bádaní v odbore, ktorý
skúma vzťah človeka a prostredia
v minulosti

V dňoch 6. a 7. februára 2017 sa na pôde univerzity uskutočnila 13. konferencia environmentálnej archeológie – medzinárodné vedecké podujatie s účasťou odborníkov zo Slovenska, Českej republiky a Poľska. Jeho hlavným poslaním bola prezentácia aktuálnych poznatkov a predstavenie najnovších trendov v bádaní v odbore, ktorý skúma vzťah človeka a prostredia v minulosti, ako aj poskytnutie platformy pre nadviazanie kontaktov a prehĺbenie užších vzťahov medzi odborníkmi rôznych vedeckých špecializácií a disciplín modernej archeológie.

Konferencia v Nitre jasne demonštrovala multidisciplinaritu odboru environmentálnej archeológie. Odznali prednášky a boli vystavené poster, ktoré konfrontovali poznatky archeobotaniky, zooarcheológie, paleoklimatológie, paleoekológie, dendrochronológie, rádiouhlíkového datovania, archeologického modelovania, aplikácie GISu či LIDARu, genetiky rastlín, paleoentomológie, geochémie...

Všetky príspevky sa väčšou alebo menšou mierou dotýkali problematiky konfrontácie archeologického a paleoekologického záznamu s cieľom lepšie definovať minulé adaptácie človeka na zmeny krajiny či odolnosti krajiny na ľudský im-pakt. Boli prezentované aj štúdie teoretického charakteru či štúdie predstavujúce rôzne metodologické prístupy integrácie paleoenvironmentálneho a archeologického záznamu. Podujatie organizovala Katedra archeológie FF UKF v Nitre.

Záštitu nad ním prevzal prof. PaedDr. Bernard Garaj, CSc., dekan Filozofickej fakulty. Konferencia sa od svojho vzniku v roku 2003 vôbec prvýkrát uskutočnila mimo územia Českej republiky. Veľmi nás teší, že práve na pôde našej univerzity. Od začiatkovej sedemhodinovej archeologicko-botanickej exkurzie po Zoborských vrchoch, kde sme obdivovali unikátnu zoborskú lesostep, valy a cisternu pravekého hradiska na Zobore a kostolík sv. Michala Archanjela v Drážovciach až po záverečný referát mala konferencia bohatú návštevnosť. Celkovo si viac ako 80 účastníkov vypočulo 28 príspevkov a prezrelo 20 vystavených posterov.

Program konferencie aj knihu abstraktov je možné zhladiť na webe konferencie. Publikáčnym partnerom podujatia je Interdisciplinaria Archaeologica – Natural Sciences in Archaeology - časopis, ktorý publikuje výsledky výskumu multidisciplinárnych projektov z oblastí bioarcheológie, geoarcheológie a archeometrie.

doc. PhDr. Noémi Beljak Pažinová, PhD.,
doc. Mgr. Mária Hajnalová, PhD.,
FF - Katedra archeológie
Foto: Matej Styk,
Jakub Godiš,
Katarína Šimunková

OD STRAŠIAKA HASTROŠA AŽ NA REŽISÉRSKU STOLIČKU

Náš absolvent a pedagóg Peter Oravec má za sebou dve úspešné premiéry. Doteraz sa ako režisér zameriaval skôr na muzikály, na Novej scéne sa však pustil do operety, čo bola pre neho veľká výzva. V Nitre si zas od apríla môžete pozrieť hudobnú rozprávku Čarodejník z krajiny Oz, ktorá je akýmsi návratom k zážitkom z jeho detstva.

Kto je Peter Oravec?

Režisér a pedagóg Peter Oravec (1979) študoval na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre a na Akadémii umení v Banskej Bystrici. Ako pedagóg pôsobí v Ústave literárnej a umeleckej komunikácie na Filozofickej fakulte UKF v Nitre (dejiny divadla a interpretácia divadelného diela) a na Konzervatóriu v Nitre (Herecká tvorba a dejiny divadla)

Výber z režijnej tvorby: Amadeus – bohom milovaný (2003), Ester (2005), Jozef a jeho zázračný farebný plášť (2009), Ples upírov (2011), Skúška ohňom alebo bosorky zo Salemu (2011), Princ a Večernica (2012), Bajaja (2013), Obchod na korze (2014), Tanec nad plačom (2015), Ach, Júlia! Och Romeo! Na vine je Shakespeare! (2015), Zojkin byt (2016), Veselá vdova (2017).

Ak porovnáš muzikál a operetu, v čom je rozdiel? Čo bolo pre teba náročnejšie?

Ako režisér sa sústredím skôr na muzikály. Zinscenovať operetu bola pre mňa veľká výzva a povedal som si, že to skúsím. Je to pre mňa zaujímavé už aj preto, že sa opereta aj so živým orchestrom po takmer dvadsiatich rokoch vracia na javisko Novej scény. Povedal som si, že prinajhoršom to bude jedno veľké dobrodružstvo. Som milovníkom vážnej hudby, takže operetu ako žáner neodmietam. Našej novej inscenácii sme sa však snažili dať súčasnejší názor. Takže diváci neuvidia inscenáciu v štýle, ktorý tu mohli zažiť vo veľkej ére operety, ktorá sa skončila pred dvadsiatimi rokmi zrušením operetného súboru na Novej scéne, ale keď som sa v prípravnej fáze rozprával s dramaturgom, povedal som si, že to chcem robiť presne tak, akoby som robil muzikál. Muzikál vznikol z operety a som rád, že som získal túto zaujímavú skúsenosť a tým pádom aj nový rozhľad. Dosť výrazne sme prepísali libreto. Niektoré časti sme zoškrtali a trochu sme príbeh zdynamizovali a zak-

tualizovali tak, aby bol bližšie dnešnému divákovi. Ak porovnáš muzikál a operetu, tak pri operete je omnoho náročnejšie hľadať motivácie. Príbeh Veselej vdovy je takpovediac „ružový“ a veľmi „sladký“, ťažšie sa v ňom hľadajú motivácie konaní a podobne. Bolo pre mňa náročné napríklad aj premyslieť, ako zaranžovať árie či duety. Videl som predstavenia zahraničných divadiel a všetky sa mi zdali po režijnej stránke nudné. Nemám rád, ak sa divák nudí, pretože ak sa nudím ja ako režisér, tak sa nudí aj divák. Náročné to bolo pre mňa aj v tom, aby som pri inscenovaní zároveň rešpektoval hudbu – čo je diktát pána Lehára, ktorý bol výnimočný skladateľ, ale zároveň, aby sme do toho dali niečo dynamické a súčasné. A keď mám porovnať operetu a muzikál? Tak opereta je náročnejšia.

Nemám rád, ak sa divák nudí, pretože ak sa nudím ja ako režisér, tak sa nudí aj divák.

V apríli Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre pod tvojou režiou taktovkou uviedlo premiéru hudobnej rozprávky podľa legendárnej knižnej predlohy amerického spisovateľa L. Franka Bauma Čarodejník z krajiny Oz. Prečo práve toto dielo?

Práve k tejto rozprávke mám špeciálny vzťah a prenasleduje ma už od detstva. Moje prvé stretnutie s Čarodejníkom bolo, keď som mal dva a pol roka a mama ma po prvýkrát zobrala do divadla. Keď na začiatku predstavenia herec Anton Živčic ako cirkusant buchol na bubon, tak som sa rozplakal a ďalšie dva roky som do divadla ani nevkráčal. Po dvoch rokoch som tento strach prekonal a rozprávka Čarodejník z krajiny OZ patrila medzi moje najobľúbenejšie. Najviac ma vždy fascinovali scény so zlou čarodejnicou... Neskôr som si túto rozprávku hrával vo vlastnom bábkovom divadle, kde som si sám vyrábal scénu a mamu som nútil šiť kostýmy pre bábkky a túto rozprávku sme dokonca nacvičili so spolužiakmi na Základnej škole na Čermáni. Hral som vtedy strašiaka Hastroša. Neskôr som videl nádhernú inscenáciu tejto muzikálovej v rozprávky v divadle Palladium v Londýne. Tam ma zase chytila OZománia. A tak sa teším, že po vyše tridsiatich rokoch, môžem túto inscenáciu pripravovať práve v budove divadla, kde som sa s ňou po prvý krát stretol. Je to hudobná rozprávka plná nádherných piesní, vizuálnych efektov, rôznych typov bábok, ale i poriadnej dávky hororu.

Čo robíš keď nerežiuješ?

Oddychujem, čítam, varím, učím a venujem sa svojej Láске.

Aké projekty pripravuješ?

Budúcu sezónu pripravujem veľký projekt do divadla Andreja Bagara v Nitre, kde som vyrástol. Titul ešte neprezradím, ale je veľmi atraktívny. Vznikol podľa veľmi slávneho, ôsmimi Oscarmi ovenčeného filmu a je z prostredia divadla. Vyzerá to, že aj obsadenie bude celkom zaujímavé. Tak možno ďalší splnený sen. A potom ešte.... ale hop... to ešte neprezradím....

Za rozhovor ďakuje Jana Krajčovičová, foto: Ctibor Bachratý

Vo februári Divadlo Nová scéna premiérovalo klasickú operetu Franza Lehára Veselá vdova, ktorú si režíroval. Predtým si sa ako režisér sústredil skôr na muzikály. Ako si sa dostal k operete?

To bolo celkom zaujímavé. Začalo to na konkurze muzikálu Mačky, kde som robil dramaturgiu. Boli sme celý tím v Grobe na husacinu, a tam ma po niekoľkých panádoch oslovila pani generálna riaditeľka Fašiangová, že či by som neskúsil režírovať operetu. Trochu ma to zo začiatku zaskočilo. K operete som nemal nejaký vrúcny vzťah, dokonca som okrem Mamzelle Nitouche ani žiadnu poriadnu operetu nevidel. Ale povedal som si prečo nie? Skúsím to. Veď opereta bola starou mamou muzikálu a tie základné princípy sú rovnaké ako v muzikáli. A veď aj môj divadelný otec Jozef Bednárík režíroval aj operetu. Vybrali sme Veselú vdovu od Franza Lehára. Po prvom prečítaní slovenského libreta som si povedal „preboha“! Ale po vypočutí tej nádhornej hudby som sa trochu upokojil. A hneď som vedel, že opereta sa už klasicky robiť nedá a treba ju niekam posunúť. Pozrieť sa na tento starý divadelný druh, či žáner súčasným okom. Zostavili sme realizačný tím – výtvarníkov – Palko Andraško a Ľudka Várossová, dirigent Rudo Geri, choreograf Lacko Cmorej, dramaturg a textár Janko Štrasser. A spolu sme hľadali nový výklad operety. Tak potichu, s malým dúškom odvahy sme si hovorili, že by to mala byť „nová opereta“. A ku podivu to vyšlo. Divákovi aj kritike sa páči.

ANDREJ KISKA DISKUTOVAL SO ŠTUDENTMI

Hlavu štátu privítalo v univerzitnej aule vyše 600 študentov

Netreba sa báť neúspechov, zmien a pádov, pretože nás robia silnejšími, občas aj zariškovať a zobrať život do vlastných rúk – to sú hlavné myšlienkové posolstvá, ktoré v utorok 14. marca 2017 odovzdal študentom Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre prezident Slovenskej republiky Andrej Kiska. V univerzitnej aule sa ich zhromaždilo vyše 600, aby si vypočuli prezidentov životný príbeh a položili mu svoje otázky.

„Stratili sme úctu k vzdelaniu“, povedal prezident Kiska na margo školstva, ktoré spolu so zdravotníctvom a justíciou patria medzi jeho priority, s ktorými vstupoval do prezidentského úradu. „V priemere absolventi pedagogických fakúlt majú v porovnaní s absolventmi iných vysokých škôl o 40 percent nižšie platy. Potrebujeme do školstva dostávať najlepších ľudí, lebo to je naša budúcnosť. Keď nám nepôjde školstvo, nepôjde nám krajina.“

Prezident vyzval mladých ľudí, aby sa zapájali do spoločenského diania. „Je to aj vaša úloha – buchnite niekedy pästou o stôl, keď cítite, že sa deje niečo zlé, povedzte svoj názor a nebojte sa ho povedať. Jeden človek Slovensko nezmení, ale milión áno.“

Študenti mali jedinečnú príležitosť spýtať sa prezidenta na problémy, ktoré ich trápia - ich otázky sa týkali záchranárstva, politiky, súdnictva, zahraničnej politiky, nových technológií, školstva, internátov, ale aj extrémizmu a tzv. mečiarových amnestií.

„Veľmi mi to prekvapuje, ako mladí ľudia citlivo vnímajú mečiarove amnestie“, povedal nám Andrej Kiska po stretnutí so študentmi. „Hoci je to niečo, čo sa stalo relatívne dávno,

mladí ľudia sú na to veľmi citliví a vnímajú to ako veľkú krivdu, ktorú treba zmeniť.“ Povedal tiež, prečo veľmi rád chodí medzi mladých ľudí. „Sú naša budúcnosť. Tí, čo sedia dnes v laviciach, za desať, dvadsať rokov budú riadiť našu spoločnosť. Preto veľmi rád chodím podiskutovať o tom, ako vidím ja ich, ale hlavne sa ich pýtať, ako vidia oni našu krajinu, čo by bolo potrebné zmeniť. Doba je zložitá a na mnohé otázky nie je jednoduché nájsť odpovede v tom zmatku informácií. Ja sa im snažím vysvetliť z môjho uhla pohľadu, ako ja vnímam domácu a zahraničnú politiku.“

Chceli sme, aby ľudia spoznali prezidenta ako človeka a sme radi, že sa nám to podarilo.

Myšlienka zorganizovať stretnutie študentov univerzity s hlavou štátu vzišla z Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva a zo Študentského parlamentu UKF ešte minulý rok, avšak pre pracovné zaneprázdnenie k nemu prišlo až teraz. „Chceli sme, aby ľudia spoznali prezidenta ako človeka a sme radi, že sa nám to podarilo“, povedal dekan FSVaZ Rastislav Rosinský.

„Návšteva pána prezidenta Andreja Kisku na našej univerzite splnila to hlavné očakávanie – očakávanie študentov, ktorí sa chceli stretnúť, vypočuť a porozprávať s pánom prezidentom“, skonštatoval po návšteve rektor Lubomír Zelenický. „Ich pranie sme im splnili, pomohli ho naplniť a veríme, že môžu byť spokojní.“

Mgr. Jana Krajčovičová, Foto: LB

Magna Aula UKF
v Nitre bola zaplnená
do posledného
miesta

Cena dekana

Dekan Filozofickej fakulty UKF v Nitre udelil ceny za rok 2016

Po zasadnutí Kolégia dekana FF UKF v Nitre 8. decembra 2016 nasledovalo tradičné oceňovanie najlepších pracovníkov fakulty, ktorým bola odovzdaná Cena dekana za pozoruhodnú, reprezentatívnu tvorivú činnosť v roku 2016. Vedenie fakulty starostlivo posúdilo predložené nominácie a z množstva rozmanitých aktivít vybralo tie, ktoré si zaslúžili ocenenie či už svojou kvalitou, rozsahom, jedinečnosťou alebo celkovým prínosom.

V kategórii vedeckovýskumná a projektová činnosť (za mimoriadne aktivity a zviditeľňovanie výsledkov národného a medzinárodného významu) Cena dekana bola udelená doc. Dagmar Markovej, PhD. za projekt s názvom Adlerian Ethics. Ide o zahraničný grant z USA financovaný Severoamerickou spoločnosťou adlerovskej psychológie a ktorého zameranie je výnimočné nielen v európskom, ale aj vo svetovom rámci. Projekt bol zameraný na základný výskum kategórií adlerovskej etiky a ich aplikácií v poradenstve a psychoterapii a bol orientovaný na analýzu a syntézu etického a psychologického smerovania adlerovskej teórie.

V kategórii publikačná činnosť (za významné domáce a zahraničné publikačné výstupy) Cena dekana bola udelená Mgr. Richardovi Šťahelovi, PhD. za vedeckú monografiu vydanú v zahraničnom vydavateľstve pod názvom Environmentální devastace a sociální destrukce.

Vedecká monografia vyšla v spolupráci s Richardom Šťahelom a Olegom Sušom vo vydavateľstve Filosofia v Prahe. Dr. Šťahel v roku 2016 publikoval ďalšie významné výstupy, ako napr. kapitolu vo vedeckej monografii Social Transformations and Revolutions: Reflections and Analyses vydanú v zahraničnom vydavateľstve Edinburgh University Press v Škótsku pod názvom Environmental Crisis and Political Revolutions a vedeckú prácu v zahraničnom indexovanom časopise Perspectives on Global Development and Technology pod názvom Climate Change and Social Conflicts. V kategórii spolupráca so študentskou komunitou (za mimoriadne výsledky v oblasti práce so študentmi vo vede, výskume, v pedagogickej a publikačnej činnosti a voľnočasových aktivitách) Cena dekana bola udelená Mgr. Alene Mikulášovej, PhD. a Mgr. Miroslavovi Palárikovi, PhD. za päťročné editorické a redakčné zaštieňenie zborníkov študentských prác VOX DISCIPULI HISTORIAE I – V; ako aj za iniciovanie tejto jedinečnej edície umožňujúcej prezentovať sa študentom Katedry histórie svojimi odbornými príspevkami. Dr. Mikulášová a Dr. Palárik sa už dlhodobo angažujú v netradičných formách práce so študentmi. Za mnohé ďalšie aktivity spomenieme spoluprácu a podporu Konštantínovho historického spolku, združenia študentov histórie, ktorý vznikol na pôde Katedry histórie a aktívne spolupracuje nielen so spolkami na Slovensku, ale aj v zahraničí. V kategórii publikačná činnosť doktoranda (za významné domáce a zahraničné publikačné výstupy) Cena dekana bola udelená Mgr. Michalovi Reiserovi za

významné domáce publikačné výstupy, a to za vedeckú monografiu Možnosti smrti: nik nie je odsúdený na život a za kapitolu vo vedeckej monografii (De)tabuizácia smrti vo filozoficko-antropologickom diskurze, ktorá bola vydaná v rámci riešenia grantového projektu VEGA (De)tabuizácia smrti v súčasnej kultúre realizovaného Katedrou kulturológie Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre pod názvom Smrť a nesmrteľnosť v hinduizme a filozofii Arthura Schopenhauera.

Okrem cien dekana v štandardných štyroch kategóriách sa dekan FF UKF v Nitre rozhodol udeliť aj ďakovný list za rok 2016. Ďakovný list bol udelený Mgr. Kataríne Welnitzovej, PhD. a Mgr. Soni Hodákovej, PhD. z Katedry translatológie za prácu so stredoškolskou študentskou komunitou a propagáciu študijného odboru prekladateľstvo a tlmočníctvo prostredníctvom organizovania súťaže Mladý prekladateľ. Podujatie sa u študentov stredných škôl stretlo s mimoriadnym záujmom a počet zúčastnených z roka na rok stúpa.

Do 4. ročníka súťaže sa zapojilo 237 študentov zo stredných škôl nitrianskeho kraja. Súťaž Mladý prekladateľ tak patrí medzi najefektívnejšie formy získavania študentov stredných škôl pre štúdium prekladateľstva a tlmočníctva na Katedre translatológie a zviditeľňovania Filozofickej fakulty UKF v Nitre.

Dekan FF UKF v Nitre prof. PaedDr. Bernard Garaj, CSc. poďakoval v mene vedenia fakulty všetkým oceneným za dosiahnuté výsledky a do ďalšej práce im zaželel veľa inšpiratívnych nápadov, tvorivého entuziazmu a vynikajúcich vedecko-výskumných a pedagogických výkonov.

PhDr. Ľuboš Török, PhD.,
prodekan pre medzinárodné vzťahy a rozvoj FF
Foto: Lukáš Kollárik

Vranky

Ženská spevácka skupina už pätnásť rokov vdychuje život piesňam z Ponitria a Tekova

Vranky – to je ženská spevácka skupina z Nitry, známa svojou interpretáciou slovenských ľudových piesní najmä z Ponitria a Tekova. Jej zakladateľkou je doc. PhDr. Margita Jágerová, PhD., vedúca Katedry etnológie a folkloristiky Filozofickej fakulty UKF v Nitre, ktorú sme oslovili, aby sme sa dozvedeli viac:

Na úvod - čo pre Teba znamená folklór, tradície...? Čomu sa venuješ na katedre? Sú Vranky Tvojou srdcovou záležitosťou?

Folklór, tradície – sú pre mňa nevyčerpatelným zdrojom inšpirácií, niečo, v čom neustále nachádzam potenciál, na čo sa dá stále nadväzovať a rozvíjať. Na katedre sa venujem primárne obyčajovej kultúre (kalendárny cyklus, obyčaje životného cyklu, taktiež obyčaje rôznorodých sociálnych a profesijných skupín...). Neoddeliteľnou súčasťou tejto oblasti sú však aj folklórne prejavy – ľudová hudba, spev, tanec, dramatické ľudové prejavy, ktoré sú súčasťou ako sviatočného, tak i každodenného života. Synkretický charakter ľudovej kultúry vytvára predpoklady na širšie zameranie, nakoľko jednostrannosť by v tomto prípade znamenala vytrhávajúce vecí z kontextu. Vranky – to je osobitá kapitola môjho života. Pätnásť rokov formovania a rozvíjania akejkoľvek skupiny ľudí si vyžaduje čas, priestor, kopu energie, emócií... Takže sa automaticky stáva Vašou súčasťou, inak sa to nedá robiť. Táto činnosť, samozrejme, zasahuje aj do súkromnej, rodinnej, taktiež pracovnej sféry. Takže je to jedna podstatná časť môjho života, ktorá má, podobne ako samotný spev, svoje pevné miesto v ňom a bez ktorej by mi určite čosi dôležité chýbalo. Takže áno – je to „srdcovka“, hlavne, keď máte pozitívnu spätnú väzbu nielen od samotných členiek, ale predovšetkým i ohlas diváckej základne či poslucháčov.

Vranky nedávno oslávili pätnásť výročie svojho založenia. Ako si spomínaš na obdobie, kedy sa skupina začala formovať? Čo viedlo k jej vzniku?

Mala som za sebou pôsobenie vo viacerých folklórnych súboroch, speváckych skupinách, aj bohatú sólovú prax v interpretácii ľudových piesní (solistka SLK-u, Orchestra ľudových nástrojov Slovenského rozhlasu...). Stále som však mala potrebu pôsobiť v oblasti vedenia skupiny, jej formovania, venovať sa speváckej oblasti, viesť skupinu tak, aby sa nemusela neustále podriaďovať v dramaturgii speváckeho repertoáru tanečnej a hudobnej zložke súboru, dávať viac dôraz na acapellové spevácke čísla, na čo nebol priestor v rámci pôsobenia skupiny pod hlavičkou folklórneho súboru. Po troch rokoch vedenia speváckej skupiny vo FS Zobor v Nitre som oslovila viaceré speváčky z tohto súboru a vytvorila samostatné, nezávislé spevácke teleso Vranky.

Mohla by si Vranky bližšie predstaviť? Koľko členiek máte a akej hudbe sa venujete? Kde všade a s kým ste už vystupovali?

Počet členiek sa neustále mení, v prípade akéhokoľvek zoskupenia ľudí ide o „živý organizmus“, niektorí prichádzajú, iní odchádzajú, pohyboval sa však najčastejšie v rozmedzí od šesť do desať. Obzvlášť, ak je pôsobenie nejakej skupiny založené na jednotlivcoch prepojených so študentským prostredím. To je aj prípad našej skupiny – dlhé roky bola jej členská báza postavená práve na študentkách oboch nitrianskych univerzít. Po vyštudovaní však dievčence hľadali svoje uplatnenie často v svojom rodisku, prípadne mimo Slovenska. V posledných rokoch sa členská báza stabilizovala už na „vyslúžilé“ členky a staršie speváčky (spočiatku sme sa nazývali dievčenskú, dnes už ženskú spevácku skupinu), viazané na Nitru, resp. jej okolie, i keď aj v súčasnej dobe máme tri členky usadené v Bratislave, takže o to ťažšie je sklbiť termíny nácvikov, vystúpení.

Aké sú vaše plány na rok 2017?

Minulý rok bol pre nás veľmi náročný, nakoľko sme už od januára pripravovali náš výročný premiérový koncert, ktorý sa konal pri príležitosti 15. výročia fungovania Vraniek (19. novembra 2016). Okrem toho, rok 2016 bol pre nás súťažným – raz za tri roky sa organizuje celoštátna prehliadka hudobného folklóru (ľud. hudieb, sólistov-spevákov, inštrumentalistov a aj speváckych skupín). Prešli sme postupne od regionálneho, cez krajské, až po celoštátne kolo, na ktorom sme získali zlaté pásmo za interpretáciu a spracovanie janských a ľubostných piesní z Malej Lehoty a okolia a zaradili sme sa opa-

kované po troch rokoch k najlepším speváckym kolektívom Slovenska. Treba poznamenať, že v rámci týchto podujatí sa stretávajú všetky typy speváckych skupín, teda aj také, ktoré majú svoj repertoár, jeho štýlové prevedenie doslova „v krvi“, pochádzajú a celý život prežili v lokalitách, ku ktorým sa viaže ich spevný repertoár.

My spievame materiál rôznych lokalít Ponitria a Tekova, naše členky pochádzajú takmer z celého Slovenska. Repertoár tak musíme doslova „drilovať“, nacvičiť ho, vždy im musím priblížiť čo najdetailnejšie aj príležitosť, ku ktorému sa viaže. Musíme zvládnuť čo najlepšie jeho štýlové prevedenie, odstrániť všetky možné nánosy, ktoré si každá zo svojho rodiska do Nitry prinášame (čo sa týka dialektu, tým máme na mysli nielen jazyk, ale i hudobný dialekt, štýl).

Takže tento rok sme začali trochu oddychovejšie, napriek tomu nás čakajú viaceré folklórne festivaly a podujatia, dokonca v apríli aj reprezentácia Mesta Nitra v družobnom meste Kroměříž (ČR). Plánujeme taktiež neustále pracovať na rozširovaní a obohacovaní nášho repertoáru o nové piesne, ktoré sú v lokalitách, z ktorých pochádzajú, už zabudnuté, nespievajú sa. My im opäť vdychujeme život, takže naša práca je v určitom zmysle aj „záchranná“.

Za rozhovor ďakuje Jana Krajčovičová.
Foto: archív Vraniek

ZATIAĽ ZDIGITALIZOVALI VYŠE 2500 PIESNÍ

Jedinečný dobrovoľnícky projekt digitalizácie kultúrneho dedičstva

Katedra etnológie a folkloristiky FF UKF v Nitre sa v zastúpení Mgr. Jany Ambrózovej, PhD. stala odborným garantom mimoriadneho projektu s dôležitým cieľom - na dobrovoľníckej báze digitalizovať najväčšiu zbierku slovenských ľudových piesní z konca 19. storočia (v 7-zväzkovej doplnenej reedícii L. Galka zo 70-tych rokov 20. storočia), Slovenské spevy. Autorom myšlienky a portálu, na ktorom budú piesne v premyslenej, modernej forme zverejnené, je aforista a publicista Tomáš Ulej.

V prvej fáze projektu sa majú na internete zverejniť všetky ľudové piesne Slovenska. "Vďaka neúnavnej práci zberateľov máme záznamy o desiatkach tisíc pôvodných ľudových piesní, ktoré sa stovky rokov spievali na našom území. Väčšina z nich sa však poneviera v zaprášených knižniciach alebo archívoch, kde ich už nikto nemôže objaviť. Chceme toto bohatstvo dostať na internet, aby opäť slúžilo všetkým," hovorí Ulej.

Ku každej piesni by mali byť k dispozícii noty, text, nahrávka a množstvo údajov, ktoré k nim zberatelia pridali - informácie o tom, kde vznikla, kedy, alebo pri akej príležitosti ju ľudia spievali a taktiež odkazy na podobné a príbuzné piesne. "Vznikne tak najrozsiahlejšia online databáza našej ľudovej hudby, voľne dostupná každému," dodáva Ulej.

Ako nás informovala Jana Ambrózová, zatiaľ sa prihlásilo 120 dobrovoľníkov a v súčasnosti je zdigitalizovaných vyše 2500 ľudových piesní. Pracovný tím aktuálne pracuje na systéme ako organizovať ich rýchle nahadzovanie na web.

Projekt je pokračovaním zakladateľovho digitalizátorského projektu Zlatý fond denníka SME, ktorý vznikol v roku 2006. Jeho odbornou garantom je Jana Ambrózová z Katedry etnológie a folkloristiky Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Autori projektu sa pri zhromažďovaní údajov spoliehajú na pomoc dobrovoľníkov. "Nechceme od ľudí peniaze,

chceme niečo viac - vytvorili sme systém, v ktorom môže každý priložiť ruku k dielu. Stačí ísť na našu špeciálnu stránku www.ludoslovensky.sk/vyzva, kde sú všetky potrebné informácie, ako nám ľudia môžu pomôcť," povedal, pričom zdôraznil, že v prvej fáze projektu hľadajú ľudí, ktorí ovládajú noty.

V súčasnosti je možné v doteraz pridaných piesňach vyhľadávať, prezeráť podľa regiónov a miest, kde boli zaznamenané, alebo podľa tém a kľúčových slov. Ku každej piesni si možno okrem nôt vypočúť nahrávku jej melódie. Prvou zo zbierok ľudovej hudby, ktoré sa projekt rozhodol digitalizovať, je zbierka Slovenské spevy, ktorá vznikla koncom 19. storočia, v čase intenzívnej maďarizácie a ako spoločné dielo desiatok dobrovoľníkov z celého Slovenska, ktorí navštevovali obce, zbierali a do nôt prepisovali piesne, ktoré si ľudia spievali.

Ranná fáza stránky ludoslovensky.sk vznikla už v roku 2012, keď Ulej na internete zverejnil najskôr 12.000 slovenských prísloví a porekadiel a tiež najrozsiahlejšiu zbierku slovenských nádvok. Teraz chce projekt rozšíriť o všetky prejavy hudobného folklóru a urobiť z neho celonárodnú celoslovenskú iniciatívu.

Do projektu sa môžete zapojiť aj vy, ak máte aspoň základné znalosti hudobnej notácie! Viac sa dozviete tu: www.ludoslovensky.sk/vyzva alebo tu <https://dennikn.sk/blog/startuje-projekt-digitalizacie-kulturneho-dedicstva-slovenska>. Ako bude taký zápis piesne vyzeráť? Pozrite sa: www.ludoslovensky.sk/piesne. Celý projekt zastrešuje portál ĽUDO SLOVENSKÝ.

Zdroje (text a foto): TASR, www.ketnoffukf.sk, www.ludoslovensky.sk

ZOOLÓGIA 2016

Tretí ročník kongresu je za nami

Zjednotiť komunitu slovenských zoológov a sympatizantov zoológie, inšpirovať sa novými smermi výskumu v zoológii, či zvýšiť informovanosť o aktuálnom dianí v oblasti zoológie a smerovaní tohto vedného odboru - to všetko sú ciele kongresu Zoológia, ktorý sa koná v dvojročných intervaloch. Jeho tretí ročník sa konal v dňoch 24. až 26. novembra 2016 na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre, pričom okrem Fakulty prírodných vied bola jeho organizátorom aj Slovenská zoológická spoločnosť pri SAV (SZS). Spoluorganizátormi kongresu boli Fakulta ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolene, Ochrana dravcov na Slovensku, Štátna ochrana prírody SR - Správa chránenej krajiny oblasti Ponitrie a Slovenská ornitologická spoločnosť BirdLife Slovensko.

Na kongres Zoológia 2016 sa registrovalo 126 účastníkov, v zborníku príspevkov je evidovaných 152 autorov a spoluautorov. Počas kongresu odznali tri plenárne prednášky v podaní RNDr. Antona Krištína, DrSc. („Životné stratégie ohrozeného

druhu s túlavými topánkami: príbeh druhu Lanius minor"), doc. Mgr. et Mgr. Josefa Bryju, PhD. („Afriční hlodavci - od klasické faunistiky k obecným evolučným modelům") a doc. PaedDr. Stanislava Davida, PhD. („Vážky ako ich (ne)poznáme"). Program kongresu bol členený do 12 prednáškových blokov, v ktorých odznelo 64 prednášok a do sekcie posterov, kde bolo prezentovaných 30 prác.

V prvý deň kongresu prebehlo aj Valné zhromaždenie SZS. Vedecký program kongresu bol obohatený o premietanie dokumentárneho filmu Stanislava Kováča „Hory, zver a strážcovia" a tiež o spoločenský večer „Nitriansky zvierací raut".

V študentskej súťaži boli vybraté po tri najlepšie prezentované príspevky medzi študentmi 2. a 3. stupňa vysokoškolského štúdia. V kategórii magisterského/inžinierskeho štúdia sa umiestnili Veronika Školová (1. miesto s prácou „Dynamika početnosti zoskupenia raniakov hrdzavých (Nyctalus noctula) v cestnom betónovom moste v Ružomberku"),

Vladimíra Dekanová (2. miesto s prácou „Plasticita životných cyklov podeniiek rieky Hron") a Monika Krogmanová (3. miesto s prednáškou „Prachové roztoče (fam. Pyroglyphidae) ľudských obydli v Nitre a Zlatých Moravciach"). V kategórii doktorandského štúdia boli úspešní Martin Duľa (1. miesto za prezentáciu „Početnosť a populačná hustota rysa ostrovida (Lynx lynx) v CHKO Kysuce"), Ľudmila Černecká (2. miesto s prácou „Dva nové druhy pavúčích parazitoidov (Hymenoptera, Ichneumonidae) pre Slovensko a ich spektrum hostiteľov") a Tomáš Veselovský (3. miesto s prednáškou „Zimoviská myšiakov ušatých (Asio otus) na Podunajskej rovine").

Záverom chceme vyjadriť poďakovanie Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre za poskytnutie priestorov, Fakulte prírodných vied UKF v Nitre za záštitu nad kongresom. Veľká vďaka patrí pracovníkom, doktorandom a študentom Katedry ekológie a environmentalistiky za obrovskú pomoc pri príprave a organizovaní tohto kongresu. Dovidenia v roku 2018 vo Zvolene!

doc. Mgr. Ivan Baláž, PhD.,
FPV - Katedra ekológie
a environmentalistiky, foto: LB

ÚSPECHY KATEDRY HUDBY

Od spolupráce so Starým divadlom Karola Spišáka, cez Slovenskú filharmóniu až po festival neprofesionálneho divadla

Prvé úspechy spolupráce so Starým divadlom K. Spišáka (medzititulok) Staré divadlo Karola Spišáka v Nitre, s ktorým Katedra hudby Pedagogickej fakulty UKF v Nitre v decembri 2016 uzavrela zmluvu o spolupráci, sa v ostatných mesiacoch verejnosti predstavilo niekoľkými premiérami nových predstavení (11. 11. 2016 – Môj Malý princ, 18. 11. 2016 – Hop a 27. 1. 2017 – Klammová vojna).

Nateraz poslednou premiérou, ktorá sa konala 10. februára 2017, bolo bábkové predstavenie Janko Hraško z pera Lucie Åbergh podporené z verejných zdrojov Fondom na podporu umenia. Na základe zmluvy o spolupráci a, samozrejme, na základe úspešného konkurzného konania, sa postavy Dievčiny Kataríny zhostila Chantal Calcagni – študentka prvého ročníka bakalárskeho štúdia Učiteľstva hudobno-dramatického umenia.

Ako vo svojej recenzii uviedla Mirka Košťálová: „Dievčina Katarína je v podaní Chantal Calcagni hanblivá (prvé stretnutie s Jankom), ale aj očarujúco úprimná, keď mu na konci vyjadrí svoje city. Calcagni vdychuje bábke dievčenskú príťažlivosť, a mimoriadne zaujímavé je tiež to, ako s bábkou v niektorých scénach splyva. Pôsobilo to na mňa tak, že bábka dievčaťa bola akoby naschvál vytvorená len do polky stehien, zvyšok už predstavujú bábkoherečské nohy v čiernych pančuchách.“

(In: <http://divadlo-ocami-mirky.blogspot.sk/2017/02/janko-hrasko-ked-ti-trojmetrove-babky.html>)

Účinkovanie Chantal Calcagni, študentky Katedry hudby PF UKF v Nitre, je prvou úspešnou lastovičkou vzájomnej spolupráce katedry so Starým divadlom Karola Spišáka. Už teraz sa však môžeme tešiť na ďalšie umelecké, ale aj umelecko-pedagogické projekty vo vzájomnej spolupráci dvoch aktívnych subjektov kultúrneho života mesta Nitry.

Foto: Michal Lachkovič
a archív Starého divadla Karola Spišáka

PEDAGÓG KATEDRY HUDBY SÓLISTOM V SLOVENSKEJ FILHARMÓNII

Slovenská filharmónia, ktorá sa radí medzi renomované európske koncertné inštitúcie, ponúka širokej verejnosti bohatý koncertný život za účasti špičkových interpretov a umeleckých zoskupení z celého sveta. Len výnimočne koncertný umelec dostane príležitosť prezentovať svoje interpretačné majstrovstvo na niekoľkých abonentných koncertoch v rámci jednej koncertnej sezóny. Je preto pozoruhodné, že dramaturgia Slovenskej filharmónie pozvala v krátkom čase za sebou na dva abonentné orchestrálne koncerty nášho pedagóga a zbormajstra Akademického speváckeho zboru PF UKF v Nitre Mareka Štrbáka, ktorý je súčasne špičkovým koncertným organistom.

Už 26. a 27. januára 2017 zaznela v bratislavskej Redute pod vedením ruského dirigenta Daniela Raiskina

slovenská premiéra orchestrálneho diela Musica festiva pre organ a orchester op. 124 od poľského skladateľa Krzysztofa Meyera, kde sa Marek Štrbák zhostil extrémne náročného organového parta. Uvedená skladba je totiž pôvodne komponovaná pre dva organy, avšak skladateľ, vedomý si obmedzení koncertných možností takéhoto obsadenia, pripravil aj verziu pre jeden organ a orchester. Ako sám autor poznamenal: „... Organové party sú pomerne obtiažne a virtuózne, ale sólistom súčasne poskytujú dostatok príležitostí ukázať svoje interpretačné umenie.“

(Koncert si možno vypočuť na internetovej stránke Slovenskej filharmónie v rámci on-line koncertov <http://stream.filharmonia.sk/video/?v=KS201701271900>).

O tri týždne (15. februára 2017) sa Marek Štrbák v Slovenskej filharmónii opäť zaskvel ako sólista. Pod taktovkou slovenského dirigenta Rastislava Štúra uviedol poslucháčsky obľúbený Koncert pre organ, tympany a sláčikový orchester FP 93 francúzskeho skladateľa Francisa Poulenca.

Teší nás, že na našej univerzite pôsobia poprední slovenskí koncertní umelci, ktorí študentom odovzdávajú svoje skúsenosti a zručnosti. Marekovi Štrbákovi želáme mnoho ďalších tvorivých síl a príležitostí na dôstojnú reprezentáciu našej alma mater.

Foto: Ján Lukáš

ÚSPECH PEDAGÓGA KATEDRY HUDBY

V termíne od 1. do 5. marca 2017 sa v ruskom Ťumeni uskutočnil jeden z najprestížnejších medzinárodných festivalov neprofesionálneho divadla v Európe Theatre revolution 6 (The European Youth Theatre Festival). Na festivale organizovanom celosvetovou spoločnosťou AITA/IATA (International Amateur Theatre Association) sa svojou produkciou zúčastnil aj pedagóg Katedry hudby Pedagogickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre Mgr. Ladislav Tischler, PhD. s divadelným predstavením Živý nábytok.

Touto inscenáciou, ktorá vznikla ako dramatizácia poviedky Jefima Zozulju a prezentuje moderné nonverbálne postupy pri inscenovaní dramatického textu, sa L. Tischler ako režisér prezentoval v hlavnom programe festivalu. Následne sa zapojil do rozpravy o moderných tendenciách inscenovania vo výchovno-vzdelávacom procese a súčasne v záujme rozširovania medzinárodnej spolupráce Katedry hudby PF UKF v Nitre nadviazal nesmierne dôležité medzinárodné kontakty.

Po víťazstve na festivale The World Festival of Creativity in Schools v talianskom Sanreme v roku 2016 je to už druhý medzinárodný režijný úspech L. Tischlera s inscenáciou, ktorá vznikla ako hudobno-dramatický projekt v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu.

Mgr. Alena Čierna, PhD., PF - Katedra hudby
Foto: archív Katedry hudby

STRETNUTIE TRANSLATOLÓGOV

Medzinárodná translatologická konferencia doktorandov a postdoktorandov v Nitre

Inšpiráciu, nové výskumné podnety, odborné rady a odporúčania, nové kontakty, možnosti budúcej spolupráce – to všetko priniesla medzinárodná konferencia s názvom Tradícia a inovácia v translatologickom výskume V., ktorá sa konala 7. februára 2017. Ako napovedá samotný názov, témy konferencie boli skutočne pestré. Príspevky sa týkali rôznych tém, ako napr. subjektu prekladateľa a profesijnej etiky, dejín prekladu, tlmočenia, analýzy rôznych prekladateľských orieškov i moderných fenoménov, akými sú postediting či crowdsourcing v preklade sociálnych sietí.

Odbornými garantmi podujatia boli prof. PhDr. Edita Gromová, CSc., prof. PhDr. Daniela Mügllová, CSc., Mgr. Emília Perez, PhD. a PhDr. Martin Djovčoš, PhD. Naše pozvanie prijali aj prof. PhDr. Mária Kusá, CSc. a doc. PhDr. Katarína

Bednárová, CSc. Vďaka odborným garantom konferencie a váženým hosťom poskytlo toto podujatie všetkým zúčastneným priestor, kde mohli prezentovať svoj výskum a dostať naň spätnú väzbu od skutočných odborníkov v oblasti translatológie.

Podnetné pripomienky a zaujímavé otázky si však vymieňali i účastníci navzájom. Konferencie sa zúčastnili doktorandi a postdoktorandi z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, z Univerzity Komenského a zo Slovenskej Akadémie Vied v Bratislave, prítomnosťou nás poctili i zahraniční hostia a vystupujúci z Prahy a Varšavy a o svoje výskumné poznatky sa s kolegami podelili aj samotní doktorandi Katedry translatológie FF UKF v Nitre. Práve vďaka doktorandom Katedry translatológie – Mgr. Andrejovi Zahorákov, Mgr. Martinovi Kažimírovi a Mgr. Zuzane Jánošíkovej, bola tento rok obnovená tradícia tohto podujatia.

Konferencia sa konala s finančnou podporou projektu VEGA Preklad ako súčasť dejín kultúrneho priestoru II. Fakty, javy a osobnosti prekladových aktivít v slovenskom kultúrnom priestore a podoby ich fungovania v ňom. Registračné č. projektu 2/0200/15. Novinkou tohto ročníka bol live streaming uskutočnený v spolupráci s Mediálnym centrom FF UKF v Nitre, vďaka ktorému mohli podujatie naživo sledovať online aj tí nadšenci translatológie, ktorí sa nemohli podujatia zúčastniť osobne.

Odborným garantom, hosťom i účastníkom ďakujeme, veríme, že nadviazané spolupráce budú úspešné a už teraz sa tešíme na ďalšie stretnutie znova o rok!

Mgr. Zuzana Jánošíková,
doktorandka FF
Foto: Igor Tyšš

ZÁUJMOVÉ VZDELÁVANIE AKO VÝHODA NA TRHU PRÁCE

Študentom ponúkli Kurz
slovenského posunkového jazyka
a Kurz rómskeho jazyka a reálií

Ponúknuť študentom atraktívne témy a oblasti, ktorých zvládnutie ich zvýhodní na trhu práce pred inými absolventmi pomáhajúcich profesií je cieľom novovzniknutej myšlienky rozvoja záujmového vzdelávania na Fakulte sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre. „V akademickom roku 2016/2017 sme sa zamerali na posilnenie a rozvoj komunikačných zručností v jazykoch marginalizovaných alebo znevýhodňovaných menšín,“ informoval dekan fakulty doc.

PhDr. Rastislav Rosinský, PhD. „Ponúkali sme pre študentov a absolventov FSVaZ kurz posunkového jazyka a kurz rómskeho jazyka a reálií. Záujmové vzdelávanie je zároveň našou ponukou bývalým študentom, ktorí sa chcú vo svojej profesii naďalej odborne rozvíjať. Za úspešné absolvovanie kurzu získa frekventant od FSVaZ osvedčenie o absolvovaní.“

Prvý Kurz slovenského posunkového jazyka 1, ktorý prebiehal počas celého semestra na Fakulte sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre, úspešne absolvovalo dňa 20. decembra 2016 dvadsať študentov z rôznych katedier fakulty. Kurz bol súčasťou ponuky záujmového vzdelávania pre študentov a absolventov FSVaZ.

Všetci študenti za úspešné absolvovanie kurzu v rozsahu dvadsať hodín získali osvedčenie potvrdzujúce základné zručnosti v posunkovom jazyku. Osvojili si základné teoretické poznatky o kultúre komunity nepočujúcich, o zásadách komunikácie s nepočujúcimi a slovnú zásobu na základné témy.

Kurz viedla PhDr. Veronika Šimonová, ktorá je internou doktorandkou v odbore sociálna práca na Katedre sociálnej práce a sociálnych vied. „V súčasnosti je len veľmi málo jednotlivcov v pomáhajúcich profesiách, ktorí by ovládali aspoň základy posunkového jazyka a dokázali tak komunikovať s klientmi, ktorí majú sluchové postihnutie v ich materin-

skom jazyku, ktorým je slovenský posunkový jazyk. Preto veľmi oceňujem, že som mohla byť súčasťou tohto skvelého projektu a ponúknuť študentom ďalšiu alternatívu ako sa vzdelávať a napredovať. Počas kurzu sme mali možnosť spoznať kolegov z rôznych katedier, prepájať naše poznatky z jednotlivých odborov a pozrieť sa na túto problematiku

komplexnejšie. Študenti boli veľmi disciplinovaní, mali obrovskú motiváciu študovať posunkový jazyk a vyjadrili odhodlanie pokračovať aj v ďalších kurzoch,“ uviedla lektorka kurzu. Pre nových záujemcov sa Kurz slovenského posunkového jazyka 1 bude otvárať v zimnom semestri akademického roku 2017/2018.

Rovnako zaznamenal úspešné ohlasy aj Kurz rómskeho jazyka a reálií, ktorý absolvovali nielen súčasní študenti, ale aj absolventi FSVaZ. Zo získaných zručností ocenili najmä základy komunikácie v rómskom jazyku, ktoré sú pre pomáhajúcich profesionálov nevyhnutné a rozvoj schopnosti citlivo vnímať rozličné sociálne znevýhodnenia a obmedzenia. Na ponuke nových kurzov pracujeme a ponuka bude zverejnená pred začiatkom nového akademického roka.

PhDr. Miroslava Čerešníková, PhD.,
PhDr. Veronika Šimonová, FSVaZ
Foto: Veronika Šimonová

Všetci sme na jednej lodi

Siedmy ročník oblíbených Prekladateľských reflexií

Podtitul Autor – prekladateľ – redaktor: všetci sme na jednej lodi, niesol už siedmy ročník podujatia Tvorivé prekladateľské reflexie, ktoré sa konalo 14. marca 2017 na Filozofickej fakulte UKF v Nitre. Zorganizovala ho Katedra translatológie FF UKF. V úvode vystúpili s príhovormi vedúca KTR Dr. Emília Perez a organizátori Mgr. Andrej Zahorák a Mgr. Zuzana Jánošíková. Siedmy ročník už tradičného podujatia Katedry translatológie sa venoval témam, ktoré súvisia s autorskou, prekladateľskou, ale aj redaktorskou praxou, resp. dôležitosťou spolupráce redaktora a prekladateľa.

Prvou vystupujúcou bola Eva Melichárková, skúsená prekladateľka a redaktorka vydavateľstva Tatran. Vo svojej prakticky zameranej prednáške poskytla študentom stručný prehľad najčastejších chýb, s ktorými sa ako redaktorka počas dlhoročnej praxe stretáva a zdôraznila, že úspešný prekladateľ musí vynikajúco ovládať nielen cudzí, ale aj materinský jazyk. Populárny spisovateľ, publicista a prekladateľ

Michal Hvorecký, mimochodom absolvent estetiky na UKF, sa v príspevku zamerl najmä na pozíciu a špecifiká umeleckého prekladu v postfaktuálnej dobe, nevynechal však ani cenné rady z vlastnej prekladateľskej praxe. Ako posledný sa nám v rozhovore so Zuzanou Jánošíkovou predstavil prekladateľ par excellence Otakar Kořínek, známy predovšetkým prekladmi z angličtiny (Lolita, Biela veľryba, Pán prsteňov a mnohé iné). Študentom porozprával o svojom živote, práci, prekladateľských začiatkoch a okamžite si ich získal bezprostrednosťou a humorom. Nedá nám nespomenúť jeho úsmevný výrok, ktorého cieľom bolo motivovať nádejných budúcich prekladateľov: „Umelecký preklad je nezmysel. Ale krásny nezmysel a treba sa oň pokúšať.“

Podujatie sa teší mimoriadnej obľube nielen pre prakticky zamerané prednášky, ale aj pre inšpiratívne diskusie a možnosť získať rady od skutočných majstrov svojho remesla. Primárnym poslaním Reflexií je prepojenie teórie s praxou a praktické priblíženie prekladateľskej profesie a jej špecifik. Tohtoročná vysoká účasť študentov na podujatí a ich pozitívne reakcie svedčia o tom, že ich cieľ sa nám tento rok opäť úspešne podarilo naplniť.

Mgr. Andrej Zahorák, FF - Katedra translatológie
Foto: Mariana Michalková

CESTA DO KORÁN

Naša študentka úspešná v medzinárodnej súťaži Gerbócova literárna Snina 2016

V piatok 25. novembra 2016 sa v Snine uskutočnilo slávnostné vyhodnotenie jubilejného 15. ročníka autorskej literárnej súťaže Gerbócova literárna Snina. V tejto súťaži bola ocenená aj študentka Fakulty stredoeurópskych štúdií UKF v Nitre (študijný program Stredoeurópske areálové štúdiá) Bc. Sylvia Dzurko Hrešková za báseň Cesta do Korán, v ktorej vyjadrila na malom priestore poetickú a zároveň spoločensky angažovanú reflexiu súčasných rozvetvujúcich sa multikultúrnych tendencií.

Toto už tradičné medzinárodné podujatie je pomenované po sninskom rodákovi Jozefovi Gerbócovi, ktorý bol od študentských čias až do svojej smrti literárne činným. PhDr. Jozef Gerbóc (1942 – 2000) pracoval ako redaktor a šéfredaktor v knižných vydavateľstvách Smena a Práca, neskôr ako generálny riaditeľ sekcie umenia na Ministerstve kultúry SR, na sklonku života ako generálny riaditeľ Univerzitnej knižnice v Bratislave. Vydal tri básnické zbierky, okrem toho sa venoval najmä prekladateľskej tvorbe. Po náhlej smrti sa jeho manželka spolu so synom rozhodli v rámci pamiatky na manžela a otca usporiadať literárnu súťaž v jeho rodnom meste. Tak vznikla literárna súťaž známa nielen na Slovensku.

Podujatie otvoril riaditeľ Mestského kultúrneho a osvetového strediska v Snine PhDr. Daniel Andráško, ktorý privítal súťažiacich, divákov i hostí. Svojou účasťou poctili túto akciu milí hostia, a to Jarmila Gerbócová, manželka zosnulého autora Jozefa Gerbóca so synom Martinom. Táto súťaž si získala svojich priaznivcov na celom Slovensku i vo svete. Do súťaže sa úspešne zapojili spomedzi zahraničných Slovákov aj súťažiaci z Našíc v Chorvátsku. Pomocou spojenia cez skype sa poďakovali organizátorom a tútorom súťaže za prácu a úctu, ktorú tým vyjadrujú svojmu rodákovi Jozefovi Gerbócovi. Tvorba Slovákov, žijúcich za hranicami nášho štátu, významne charakterizuje a zvyšuje súťaž do stredoeurópskeho i širšieho priestoru, a to nielen miestom svojho bydliska, ale častejšie i literárnou úrovňou.

Vlastnú tvorbu súťažiacich hodnotila odborná porota. Prof. PhDr. Zuzana Stanislavová, CSc. – literárna teoretička, literárna kritička a vysokoškolská pedagogička, ktorá hodnotila kategórie A a B. Skonštatovala, že práce mladších i starších detských autorov sú autentické, úprimné a hravé. Každým rokom je kvalita prác z globálneho hľadiska o poznanie lepšia.

Porotca súťaže Dušan Mikolaj, slovenský redaktor, publicista, esejista a člen Spolku slovenských spisovateľov, hodnotil kategóriu C a D. V kategórii D – poézia, získala 2. miesto Bc. Sylvia Dzurko Hrešková s prácou Cesta do Korán. Jej hodnotenie bolo prezentované slovami: „Pre miesto konania Gerbócovej literárnej Sniny stojí za zmienku, že vlni sa stala víťazkou sekcie areálových štúdií s prácou nazvanou Po stopách kultúrnych pamiatok v regióne Snina. Jej literárne ambície mi prichodí posúdiť na základe jedinej básne Cesta do Korán. Pre porotcu to signalizuje možné riziko precenenia alebo nedocenenia – ale perspektíva je, našťastie, vždy v samotnom autorovi. Už v názve tejto básne je obsiahnuté smerovanie k aktualizácii súčasných nábádaní na dôveryčivú podporu multikultúrnych tendencií. V hutných, rytmicky skladaných a rýmovaných veršoch (hoci tu nevyznievajú tak strnulo ako pri väčšine autorov) sústreďuje na komornej ploche dosť široký záber sveta. Vyjadruje sa o ňom metaforicky, pričom obsah básne presahuje ponad zrýchlene bežiacu prítomnosť k historickým časovým paralelám

rozdielnych kultúr a morálky. Záver básne je jednoznačnou výzvou povedať zlu a všetkej zlobe rozhodne NIE! Autorka si zvolila vlastnú cestu, ktorá si žiada náročné intelektuálne a osobnostné pokračovanie, nech jej je ocenenie v našej súťaži povzbudením.“

Hlavným zmyslom súťaže je najmä to, aby sa zachoval vzťah k literárnemu umeleckému slovu a nevyhasla láska k literatúre.

Bc. Sylvia Dzurko Hrešková, FSŠ
Foto: Róbert Jakubec

U-MAP V IQAT

Porovnávanie indikátorov kvality vysokých škôl metodikou U-Map v rámci projektu IQAT

V roku 2015 začala UKF v Nitre participovať na medzinárodnom projekte IQAT - „Enhancing capacities in implementation of institutional quality assurance systems and typology using Bologna process principles“, ktorý je zameraný na disemináciu skúseností krajín EÚ so zavádzaním vnútorných systémov hodnotenia a zabezpečovania kvality vzdelávania na báze ESG na vysoké školy v Kazachstane a Uzbekistane. Krajiny Európskej únie v projekte reprezentuje päť vysokoškolských inštitúcií: Czech University of Life Sciences in Prague (Czech Republic), Centre for Higher Education Studies (Czech Republic), University of Alicante (Spain), University of Latvia (Latvia), and Constantine the Philosopher University in Nitra (Slovakia).

Partnerské krajiny Kazachstan a Uzbekistan majú v projekte svoje zastúpenie každá prostredníctvom troch vysokoškolských inštitúcií. Patria sem nasledovné vysoké školy: S. Seifullin Kazakh Agro Technical University (Astana, Kazakhstan), International Educational Corporation (Almaty, Kazakhstan), Karaganda State Technical University (Karaganda, Kazakhstan), Tashkent Chemical-Technological Institute (Tashkent, Uzbekistan), Samarkand Agricultural Institute (Samarkand, Uzbekistan), Andijan State University (Andijan, Uzbekistan).

Metodika U-Map

V rámci projektu IQAT bolo potrebné nájsť východiskový nástroj na rýchle a jednoduché porovnanie partnerských vysokých škôl z Kazachstanu, ktoré sú v projekte zapojené. Na túto činnosť bola použitá metodika U-Map. U-Map ako nástroj pre profilovanie vysokých škôl umožňuje určiť, ktoré indikátory kvality sú na univerzitách rovnaké (podobné) a ktoré rozličné. Umožňuje porovnávať až 29 indikátorov kvality. S ohľadom na ciele projektu IQAT boli jednotlivé indikátory kvality redukované na počet 24 a rozdelené do šiestich dimenzií tak, aby umožňovali porovnanie systémov zabezpečovania kvality a vytvorili zároveň možnosť navrhovať systém zabezpečovania kvality v danej inštitúcii. U-Map poskytuje prehľad o šiestich rôznych dimenziách. Dimenzie brané do úvahy pri metodike U-Map sú nasledovné:

Dimenzia 1: Vyučovanie a učenie sa

Dimenzia obsahuje päť indikátorov: počet absolventov bakalárskeho štúdia (v %), počet absolventov magisterského štúdia (v %), počet absolventov doktorandského štúdia (v %), výdavky na výučbu, počet študijných programov. Všetky časti dimenzie sú vyznačené tmavomodrou farbou.

Dimenzia 2: Profil študenta

Dimenzia obsahuje štyri indikátory: počet študentov dištančného vzdelávania, počet dospelých študentov, počet externých študentov, počet študentov spolu. Všetky časti dimenzie sú vyznačené zelenou farbou.

Dimenzia 3: Zapojenie výskumu

Dimenzia obsahuje štyri indikátory: počet absolventov doktorandského štúdia (v pomere k akademickým pracovníkom), výdavky na výskum (z celkových výdavkov, v %), ročný počet recenzovaných vedeckých publikácií v pomere k celkovému počtu akademických pracovníkov, počet iných ako recenzovaných odborných publikácií. Všetky časti dimenzie sú vyznačené červenou farbou.

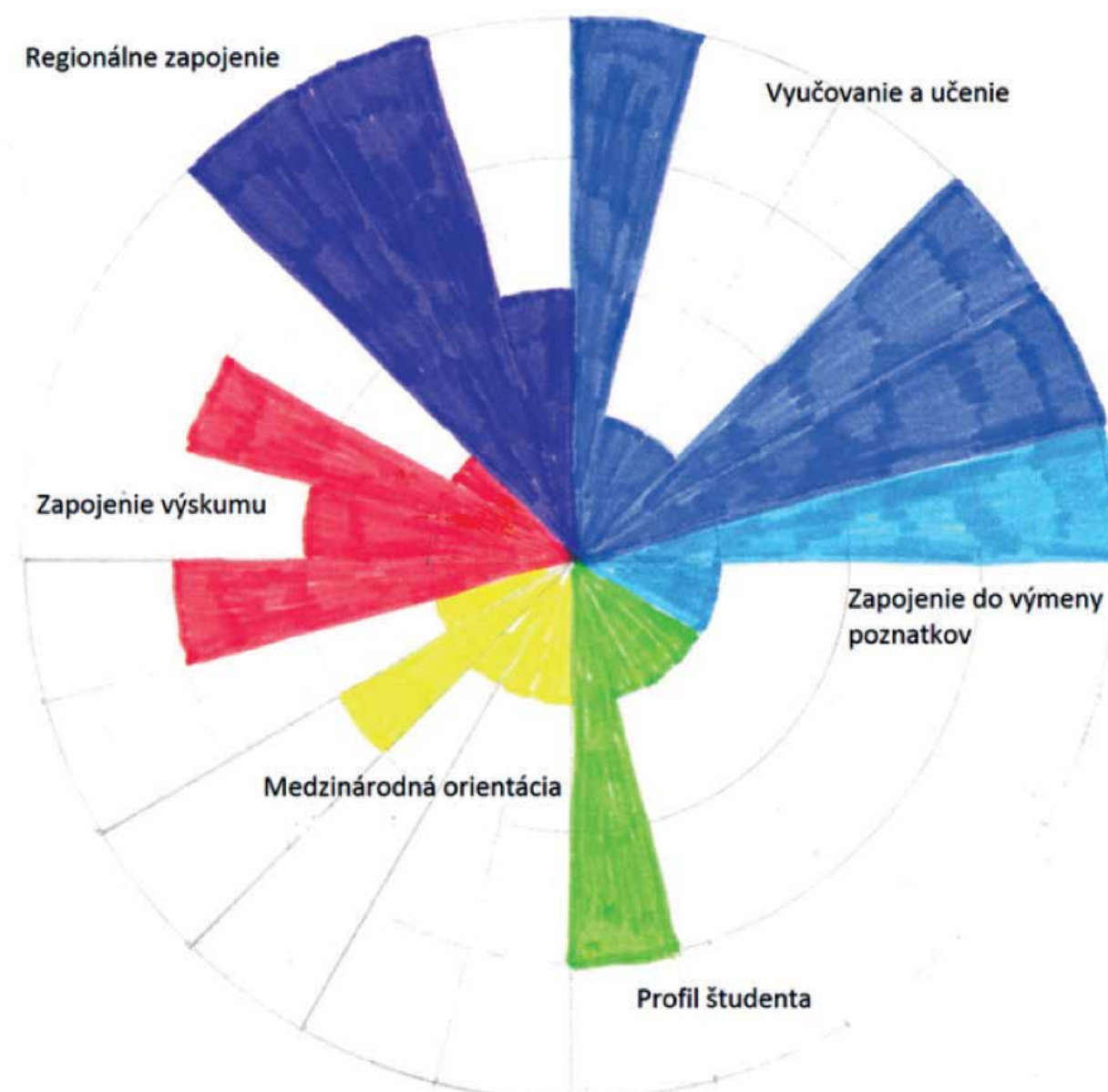

Dimenzia 4: Regionálne zapojenie

Dimenzia obsahuje tri indikátory: počet študentov pochádzajúcich z regiónu, počet absolventov pracujúcich v regióne, príjem rozpočtu z regiónu. Všetky časti dimenzie sú vyznačené fialovou farbou.

Dimenzia 5: Zapojenie do výmeny poznatkov

Dimenzia obsahuje tri indikátory: počet kultúrnych podujatí, počet patentov (národných aj medzinárodných), počet start-up firiem. Všetky časti dimenzie sú vyznačené svetlomodrou farbou.

Dimenzia 6: Medzinárodná orientácia

Dimenzia 6 obsahuje päť indikátorov: počet zahraničných študentov, počet študentov z výmenných programov, počet zahraničných akademických pracovníkov, zahraničné príjmy, študenti vyslaní na zahraničné štúdium. Všetky časti dimenzie sú vyznačené žltou farbou.

Ukážka použitia metodiky U-Map

Výsledky hodnotenia indikátorov kvality vzdelávania na Štátnej univerzite Andijane prostredníctvom metodiky U-map je znázornené na priloženom obrázku. Z obrázku napríklad rýchlo vyčítame, že univerzita sa zameriava vo výučbe najmä na prípravu absolventov bakalárskeho štúdia, dištančné a externé formy vzdelávania nemá a počtom študentov patrí k väčším univerzitám (v krajine je 8. v poradí podľa počtu študentov). Veľmi dobre sa zapája do regionálnych akcií, organizuje veľa podujatí pre región, takisto veľa jej študentov pochádza z daného regiónu, ktorý je zároveň aj odberateľom ich absolventov. Zapojenie sa do výskumu je priemerné. Ukazovatele zároveň hovoria o tom, že publikovanie v recenzovaných publikáciách nie je prioritou univer-

zity. Takisto medzinárodná výmena študentov je na nižšej úrovni. Univerzita hlavne ťaží z potrieb regiónu - záujemcovia o štúdium pochádzajú z regiónu a tam aj väčšina z nich zostáva pracovať.

Záver

Uplatnenie U-map má viaceré obmedzenia, ktoré je potrebné vziať do úvahy pri ich tvorbe. Je to najmä transparentnosť a spoľahlivosť údajov, ktoré sú zaradené do profilu. Táto podmienka je zásadná. Je lepšie mať neúplný profil, než použiť nespoľahlivé údaje. Dôležitou otázkou sú tiež definície a chápanie jednotlivých indikátorov. V prípade vysokých škôl, ktoré nie sú z EÚ, čelíme zásadným rozdielom v koncepcii vysokého školstva. Preto pri vypracovávaní U-máp je potrebná konzultácia s manažmentom príslušnej univerzity a veľmi presná komunikácia s expertmi, ktorí sa na tvorbe mapy podieľajú.

doc. PaedDr. Danko Lukáčová, PhD.,
Mgr. Ľubica Lachká
Foto: Jiří Hejkrlik

15. ročník

PROGRAM 2017

22. apríl | sobota

Jarná cyklojazda mestom Nitra
Svätoplukovo námestie – Hidepark, 16.00 h

24. apríl | pondelok

Univerzitná kvapka krvi UKF
vestibul pred Aulou UKF, Tr. A. Hlinku 1, 7.30 – 12.00 h

Erasmus food week
univerzitná jedáleň UKF, 24. – 28. 4., 11.30 – 13.30 h

Cesta Erasmus svetom
zasadačka pod Aulou SPU, Tr. A. Hlinku 2, 13.00 – 15.00 h

Volejbalový zápas SPU – UKF
Športová hala SPU, Čsl. armády 1, 16.00 h ženy, 18.00 h muži

Nočný výstup na Zobor
ŠD Zobor UKF, Dražovská 2, 19.00 h

25. apríl | utorok

Prvá pomoc pre všetkých
telocvične a bazén UKF, Tr. A. Hlinku 1, 9.00 h

Čínsky príbeh – čínsky Tibet

vermisáž fotografií v spolupráci s Konfuciovým inštitútom v Bratislave
priestory pod Aulou SPU, 10.00 h, výstava potrvá do 12. 5.

Dies Nitraiensium

NITRIANSKE
UNIVERZITNÉ DNI

2. máj | utorok

Science Talks

odborná prednáška na tému: **Radón okolo nás**
Aula SPU, Tr. A. Hlinku 2, 10.00 h

Hračka pre dieťa – charitatívna zbierka

Katedra sociálnej práce a sociálnych vied,
UKF, Krasťova 1, 9.15 – 10.45 h

Party bus

ŠD Zobor, Dražovská 2, 20.30 h

3. máj | streda

Univerzitný mapathon

digitálne mapovanie neznámych miest
Katedra ekológie a environmentalistiky FPV UKF,
Tr. A. Hlinku 1, 9.15 – 14.45 h

Piknik FZKI

areál FZKI SPU, Tulipánová 7, 11.00 h

Bažant Majáles

areál SPU, Akademická 8, 15.00 h

Karneval v Riu po slovensky

Svätoplukovo nám. – Štefánikova tr. – Tr. A. Hlinku –
Akademická – Bažant Majáles, 16.30 h

4. máj | štvrtok

Zoborská stopa

zraz pri špecializovanej nemocnici sv. Svorada Zobor, 8.30 h

5. máj | piatok

Študentské divadlo VYDI: Rusalka

Univerzitný tvorivý ateliér, B. Slančíkovej 1, 20.00 h

Florbalový zápas SPU – UKF

Športová hala SPU, Čsl. armády 1, 13.00 h

Superstar nitrianskych univerzít

ŠD Zobor UKF, Dražovská 2, 18.00 h

Futsalový zápas SPU – UKF

Športová hala SPU, Čsl. armády 1, 19.00 h

26. apríl | streda

Študentská kvapka krvi SPU

Kongresová sála SPU, SD A. Bernoláka, Tr. A. Hlinku 38, 8.00 – 12.00 h

XV. mediuiverzitné preteky vo vodnom slalome

rieka Nitra pri ŠD Nitra UKF, 11.00 h

Gulášovica

areál pred ŠD A. Bernoláka SPU, Tr. A. Hlinku 38, 14.00 – 20.00 h

Jarný beh Nitrou

nábřežie rieky Nitry, Chrenovský most, 15.00 h

Dlhá cesta ku snu

S Michalom Meškom o najväčšom kníhkupectve na slovenskom internete
SPU, Tr. A. Hlinku 2, poslucháreň A-02, 18.00 h

27. apríl | štvrtok

Zelený pohyb

priestory pod Aulou SPU, areál SPU, Tr. A. Hlinku 2, 9.00 – 15.00 h

Dedinské hry

ŠD Zobor, Dražovská 2, 18.00 h

29. apríl | sobota

Občan na bicykli

Traťácka, Janka Kráľa 65, 15.00 h

www.spu.sk
www.ukf.sk

SLOVENSKÉ
ELEKTRÁRNE

Partneri

Mediálni partneri

Hlavný partner